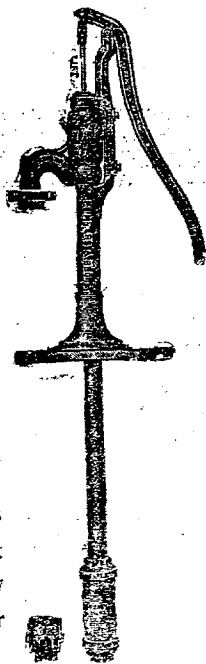

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రతిదినము ప్రకటించబడును

VOL. 4. } చెన్న పట్టణము 1918 సం॥ మార్చి నెల 27 వ తేది బుధవారము } No. 296
 సంపుటము. 4. } పింగళ నామ సంవత్సర ఫాల్గుణ మాస శుద్ధ పౌర్ణమి గా. } సంచిక ౨౯౬

K. B. JOSHI & Co,
 32, Hornby Road Fort,
 BOMBAY.
LARGEST HAND PUMP

Our 3 inch Pump is the largest available Hand Pump on the Market. Very useful for Shallow Water. Large capacity to suit small irrigation write for particulars and prices (537)

ALSO

Hand Pumps for very deeps wells up to 150 ft; Tank Pumps of new pattern, ready in stock. Write at once for further particulars.

మహారాజా హోటలు

(1912 సం॥ లో స్థాపించబడినది.)

చెన్న పట్టణ రాజధానిలో ముఖ్యమైన ఇండియన్ హోటలు ఇదియే. నెం. 121 ఆర్.మి.ఎస్.కో-బిల్డింగ్, మద్రాసు.

(హైకోర్టుకు ఎదురుగా) (1102)

క్రొంతైనా అతిసమీపముగానున్న పట్టణమధ్యమందున్నది.

ప్రయాణికులకును విద్యార్థులకును విడిసియుండదు. దున్న భోజనసౌకర్యములను స్వచ్ఛమైన భోజనములను ఇచ్చు ఏర్పాట్లున్నవి. విద్వత్ గణులు ఎల్లప్పుడూ సేవసేయు ములు ఆనాడిసౌకర్యములు చూపుచు. గాలి బాగావచ్చును. కాకాభోజనము పూట 1-కి రూ. 0-4-0

ప్రత్యేకమైన కాకాభోజనము, లేక మాంసాభోజనము, ఫలహారములు, అనభవముగల హిందువులవలన తయారు చేయబడి హిందువు లేక యూరోపియనువర్తప్రకారం వడ్డించబడును. విద్యార్థులకు తక్కువ రేట్లు.

ఈ హోటలు బర్మా, సిలీస్, యూరోపు, ఇండియా, వన్తరాజ్యములను దండెత్తు సంచారముచేసి వచ్చియుండు ఒక అనుభవముగల నాయకుగారి మార్గనేజిమెంటులో యున్నది. చార్జీలు కులభముగా నుండును.

ప్రకటన (1099)

కృష్ణా డి. మాజీ సుతాలూకాలో చేరివున్న కోడూరు పాడు కాశ్యప. బిల్. ను క్తా మొఖాసాదారు లేటు వుప్పుల అప్పగించి భార్య సుబ్బప్పగారివలన భర్తగారు చేసిన ఋణములు తీసుమానం నిమిత్తము వారసుల అనుమతిపైని సదరు కోడూరుపాడు మొఖాసాగ్రామం విక్రయించబడును. ఈ గ్రామం ఆ పాపురం రైలు స్టేషనుకు మైలుదూరము, బెజవాడ కాలనకు చేరువున్నది. ఈ గ్రామం ఆనుకట్టు య 1242.72 ట్లు. ఈ గ్రామం మీద వచ్చే నికరాదాయం రు 8500 లు. వలయువాడు రాజమండ్రిలో వుప్పుల రాజుగారివలన కావలసిన సముజాయిషీ కంగరాలు తెలిసికోవచ్చును.

రైన్ మిల్లు అమ్మకము

బేట్సు సెమిడిజెలు ఆములు ఇంజనీరే లాగబడుచున్న నర్సాపురం రైనుమిల్లు అమ్మబడును. ఇంచీ ఫిట్టింగ్ నుండి. విజయములనిమిత్తము స్వయముగాగాని, లేక ఉత్తరముద్వారాగా తెలిసికోవచ్చును. పోడూరి వెంకయ్య, (1182) రైనుమిల్లు, నర్సాపురం, కృష్ణా జిల్లా.

గొనోజాన్

ఎటుకుంటి సెగరోగములవైసను మా గొనోజాన్ పుచ్చుకొనిన యెడల తక్షణమే గుణము నిచ్చుచు వ్యాధులకు సంబంధించిన పురుగులను అడుగుంట వాతము తీయును. (1081) బుడ్డి 1-కి పోటీజి సహా రు 2-12-0. A. H. Solomon & Co., (Depot - A.D) No. 29, Thana Street, Chintadripet, MADRAS.

శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రికృత నవలలు. శ్రీ శానవాటిక. కాలికో 1-0-0, రాపరు 0-14-0

మిథునానురాగము. వెల 0-12-0. 839 మా నేజరు కలార్థివర్ధని. రాయవరం, రామచంద్రపురం పోస్టు గోదావరి జిల్లా.

తమ కార్యములను సకాలములో నెరవేర్చుకొను నిశ్చయించు జనులందరును "ఎలెక్ట్రా" నాచిని కొన్నచో చాల సహాయమును పొందెదరు. సరియైన కాలములో తమ సంకేతిక స్థలములకు పోగలరు.

"ఎలెక్ట్రా" (1049)

ఎలెక్ట్రా తమ సదక చాల దివ్యముగ నుండును. గడియారములయు శ్రేష్ఠ మైన పరికరములతో చేయబడినది.

బెర్న్ లో 1914 సం॥న జరిగిన జాతీయ వస్తుప్రదర్శనమున గాల్వలెటు స్వీసు ఎలెక్ట్రానాచికి గొప్ప బహుమతి (గాంధీ ప్రీత్స) ఒకంగబడినది. గొప్ప బహుమానము.

గాల్వలెట్ కంపెనీ, స్విస్ మేడు.

నమ్మక మైన గడియారములు. చౌకధరలు. పలువిధములగు వాచీలుగలవు. ప్రతిచోటను దొరకును. ఏజంట్లు: జి. ఇ. సంవత్సరేట్టి అండుకో, ఎస్.ప్లనేడు, దరాసు.

అన్యతాంజనము

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0. తలనొప్పుల మాన్పును. పార్శ్వపు నొప్పుల కారదోలును. నాయువు పోట్ల పోగొట్టును. సువాసనగలిగి యుండును. ప్రతియుంట నుండదగినది.

దనమూలికలచే కొందూ జేత మండు తయారుచేయబడు మంచిమందు. దీనిని విజేతములలో కూడ వాడుచున్నారు. అన్యతాంజనం డిపో. } 109, ఫోరీజ్, హిందూ, } 6, రంజుగట్టి వీధి, మద్రాసు.

సీతాస్వేదనము లేక లంకా దహనము.

అయిదంకముల నాటకము.

మధులొల్కు పద్యములు! శ్రావ్యమగు పార్వమిట్లు!! ఇయ్యది మృదువధురవైలిని ప్రాయబడినది. జనసామాన్యమున కెల్లరక సుబోధకము. ప్రదర్శనానకూలముగ నున్నది. భక్తిరసపూరితమైన చక్కని కథాటకాది వర్ణనెట్లులతో నిండియుండును. ఒకపర్వాము చదివినను, ప్రదర్శించినను విజయము. దీనినిగూర్చి నెల్లూరువాస్తవ్యులును బందరు నోటిలు కాలేజి ప్రాధాన గురు శ్రీయుత ముత్తరాజు సుబ్బారావు ఎం. ఏ. గా రంగిని యభిప్రాయమును చదివిన ఈ నాటక రాజము యొక్క ప్రాశస్త్యము చదివరులకే బోధపడును. పుస్తకము ఖరీదు రూ. 1-0-0. తపోకూలి వేణు. గ్రంథకర్త: పసుమిరి యజ్ఞ సారాయణశాస్త్రి, (980) భొజ్జలి పేట, బందరు

అదివచ్చికొన లేక జున్ను

తులం 1 కి రూ. 3-8-0

అన్యతాంజనము, డిపో, హిందూ ఆంధ్ర మద్రాసు.

ప్రోరత్ ఆయిత్

పుష్కములతో తయారుచేయబడిన మిగుల శ్రేష్ఠమైన తలనూనె సుమారు 25 సంవత్సరములుగా ప్రసిద్ధిచెందియున్నది ఈ నూనె అధిక సువాసనగలదియు, తలకు చల్లదన మిచ్చును. ప్రేడు మార్కు పుష్కల్ ఖరీదు బుడ్డి 1-కి ఒక రూపాయ. డబ్బా 1-కి 9 రూపాయలు.

Bengal Chemical & Pharmaceutical Works, Ltd.

91, Upper Circular Road, CALCUTTA.

908

Local Agents

P. Rangiah Chetty & Sons, Madras.
 Indian Industrial Co., "
 M. R. Chandra & "
 Madras Swadeshi Stores "

సమకాలికాభిప్రాయములు

ఎలుకపాటు.

మాపురమందలి హుజురాపూర్ లోని యొక యింటిలో నొక యెలుక పడి చనిపోయినది. ఈ యెలుక పాటునకు భీతిల్లి చాల మంది ప్లేగుబాధ్యులు కచ్చిపడెదమనగా యజమానియచున్నాడు. కానిటరి కమిషనరు మొదలగు నాధ్యక్షులు లిందు నిమిత్తమై విచారించి తీర్మానింప కచ్చిపెట్టినారు. ఎలుక చనిపోవుట కులకారణము లేదనియు గాని పుష్పగంధ విడి తప్పక ప్లేగుబాధ్యులను చూడడే యనియు, నాతనవారు ప్లేగుబాధ్యులు తప్పక కాలం పట్టవలయును, నిర్ధారించు చున్నాడు. ఎలుక చనిపోవుటకు గారూ మేదియైనను తగిన జాగ్రత్త తీసికొనవలసిందే. ప్లేగుబాధ్యులు రాకుండా నివారించుటకు ముగ్గురి సిపాలిటీవారు కాని, యధికారులు కాని ప్రయత్నములు చేసి నచో ప్రజలందులకు భీతిల్లవలెదు. ముందు వ్యాధి రాకుండా ప్రయత్నించుట యెంతయు యుక్తము. అట్టి ప్రయత్నములు చేయుటచే విధిగానిచ్చట ప్లేగుబాధ్యులు కలదని విశ్వసించుట కూడదు. జాగ్రత్త యెప్పుడును తేచుకరము (జేశమాత).

కేశవపిల్లగారి చింతచర్య

హేతువాదము తమకు గానింపకుండుటచేత గాబోలు తమ కిష్టుమలేని ఆంధ్రరాష్ట్రసభను జేశయమహాజనసభవారు ప్రసాదించిరిన కేశవపిల్లగారి రిపుడు సాత్వికనిరోధము నవలంబించు సమకట్టిరి. పిల్లగారు చెన్నపురిలో జరిగిన ఆనందరాష్ట్రీయసభలో నీసాత్వికనిరోధము వలదని పోరాడిరి. అట్టిపిల్లగారి డిసాత్వికనిరోధసిద్ధాంతము నవలంబించి యుండినో తెలియకున్నది. తన యాంధ్రరాష్ట్రసభయే వీరిని దీనికి పురికొల్పియుండునా? అట్లయ్యెనేని మనయాంధ్రులందరను తమ్ముతా మభినందించుకొనవచ్చును. ఇప్పటికైన నీసిద్ధాంతమును పూర్తిగ గ్రహించి యుపయోగించెదరుగాక యని మే ముత్సహించుచున్నాము.

వీరి యాంధ్రములలో సప్రస్తుత ప్రసంగముల ననేకముల జేసియుండిరి. గౌరవనీయులయిన కర్మగారి తీర్మానమునకు గాని, బ్రాహ్మణబ్రాహ్మణేతరసమస్యకుగాని యీ ప్రస్తుత రాష్ట్రసభకుగాని కలట్టి సంబంధ మెట్టిదో మే మూహించజాలకున్నాము. పిల్లగారును వారి స్నేహితుడైన విశ్వనాథయ్యగారును నీ విచారకరమైన వాదమును మొదలుపెట్టి లేచిపోని యశాంతిని దేశమనంగ సాపించి నిలువారు. వీరిలో కేశవనాథయ్యగారు ఆంధ్రులలో వాత్సల్యమును బియ్యమునున్నారు. తమతమ వైఖ్యల కిట్టితలు జేయించున్నాడు. ఆంధ్రులారా లెండు నిద్రించకుడు. తమకు నడుముల కట్టుకొని, కార్యభారమును నహించవలసియున్నాడు. తమకును సమరసన్నాహమునకై యత్నించవలసియున్నది. ఎప్పుడో యొకప్పుడో యుద్ధమున క్రిందకు వెళ్లరును సంసిద్ధులు కావలసియున్నది. అట్లైనచోని ప్రతి యేలసిద్ధముగ నుండరాదు? తమ రీ సమయము వదలకుడు. సమయమువదలిన లాభములేదు. మనమధైర్యమొందవలసిన మననములేదు. జయభేరిమోగుచున్నది. ఘంటారావము వివరమున్నది. కార్యదీక్షలై యుద్ధమునకు సమకట్టుడు. లెండు. లెండు. లెండు. ఉత్తిష్టజాగ్రత్త. పాప్యుర రాష్ట్ర భోధత! (జేశాభిమాని)

నూతన సలహా సంఘము.

ఈ నూతనసలహా సంఘముల విషయమున బెన్సీ గారికాదానిని కోరగ మరయొకటి తటస్థమైనది. వా రొక ఆశ్చర్యమును కోరగ, ఒక గాడిద యొసంగబడినది. ఈ సంఘమున ఆధికార సభ్యులుండవలెను. కాని ఆదియే అందు మృగ్యము. ఈ సంఘము సంపూర్ణముగ అధికారసభ్యులచే నిండియున్నది. పోలీసువారి చే పట్టుబడిన కేసులు విచారించి, ప్రభుత్వమువారికి తగిన సలహా సోపంకుట కొక హైకోర్టు న్యాయమూర్తి యిదివరకే నియమింపబడినది. ఇప్పుడెంతోకడ నియమితులు కానున్నారు. కాని ఇంతవరకు మనకుగల లాభమేమి? వీరికి నిర్బంధితుల వలనగాని, వారి న్యాయవాదులవలన గాని నిజస్థితిగతుల తెలిసికొన నధికారము లేకున్నయెడల, ఈ న్యాయమూర్తులు తగిన తీర్పు నెట్లా సగలగలరో గ్రహించుట కష్టము.

ప్రభుత్వమువారి సంగిన యీవరప్రసాద మొంత ఆసంతృప్తికరముగ నున్నదో బాబు నుర్రేంద్ర నాథునకు పూర్ణముగ తెలియును. ఇది ప్రజలలో ఆకాంక్షయు గలిగించునని కూడ వాచియుండును. అధికారులకు సంఘము మనక పాఠమును, ఉపకారమును కూడ చేయవచ్చునని వీరు గుర్తింపవలెను. నేయే? ఇట్టియూహలు కాననసభలోని భారతీయసభ్యులకు భాగకట్టక మానవు. కాని యీలోపము లెవరికినిగూడ గోచరించినట్లు లోచను. వీరందరికిని ప్రభుత్వమువారి కరుణకు నందరకు లభించుటతోడనే సరిపోయినది. బెన్సీ గారి తీర్మానము ఆచరణముననే వంగ రాష్ట్రీయ మహాసభలో చర్చింపబడును. ఆపస్తంబు చిన్నరావద్ద సమానేతరుడు వంగ జేశపుత్రులు నుర్రేంద్రనాథుడు మనకు గడించిన సలహా సంఘమును గూర్చి బాగుగ విమర్శించెదరు. — అమృతబహుపతిక.

చెన్న రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము.

చెన్న రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారు బల్లారి ఆనంతపురము, చిత్తూరుమండలములను ఆంధ్ర కాంగ్రెసు సంఘమునండి విభజించుట కొక తీర్మానమును గావించిరిను మాటలు ఆంధ్రులకు విచారదాయకములుగ నుండును. ఈ కార్యము న్యాయవిరుద్ధమని కొందరు చెప్పవచ్చును. ఇక కొందరు, ఆంధ్రజేశ భావిస్థితి ఎల్. ఎస్. వీరరాఘవయ్యగారు, వారిమగ్గురు మిత్రుల వొట్టచే నిర్ణయింపబడుట విపరీతముగ దోషవచ్చును. కాని ఆంధ్రజేశము నీ విభజనవిభజించుట ఆంధ్రుడనగు నాకు దుస్సహముగ నే యున్నది. వంగ జేశవిభజనమును గావించిన నియంత్రాధికారు లింతకంటె నెక్కుడు న్యాయానుగుణముగ వర్తించిని చెప్పవచ్చును. ఇంతకుముందు జరిగిన సమానేతరుడు ద్రవిడ నాయకు లీ విభజనము నెదిరించిరి. కాని, యేదోయొక కారణము కలన నీ సభ అప్పటికి ఆపివేయబడినది. మరల సభ సమానేతరమైతే దానానులలో ననేకులు విచ్చేయలేదు. దానానుగాను వికట్టునల తీర్మానము నెదిరించిరిగాని, వైసభ్యోగనబడిన నలుగురు మహామహులును పట్టుదలతో తమ తీర్మానమును సభవారికి చదివి వినిపించిరి. నలుగురు తీర్మానమున కనుకూలురుగను, ముగ్గురు ప్రతికూలురుగను యుండిరి. ఈ విధముగ తీర్మాన మంగీకృత మాయెను.

వీరు దుర్భిప్రాయముతో వర్తించిరి నేను నడుపుట లేదు. రాష్ట్రీయమహాసభావ్యవసంఘము వారి విధముగ వర్తించుటకు గల కారణముల నే నూహించ జాలకున్నాను. ఆనంతపురము మండలములోని ఆనంతపురము ధర్మవరముడివి జనలు సంఘములు ఆంధ్రకాంగ్రెసు సంఘమున స్థిరమృతములై నది. ఈ కాంగ్రెసు తీర్మానమునకు గుత్తిసంఘము మాత్రమే ప్రతికూలురుగ నున్నది. వాకు మేకటచ్చయ్య, నుబ్బారావు గాగ్గయ్యులు వలెనే కేశవపిల్ల గారి యెడల కూడ సమాన గౌరవమే గలదు. పిల్లగారి రిపుడును ప్రజాక్షేమమునకే కృషి చేలిపిరి. కాని యీవిషయమున మాత్రము వారు ప్రజాక్షేయవిరుద్ధముగ వర్తించు తెంతయు విచారదాయకము. గుత్తివారి ప్రతికూలభావమునకు వీరే కారణభూతులు. కాని చెన్న రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారు వ్యక్తుల యెడగల గౌరవమును బట్టి డివిజనలు సంఘముల అభిప్రాయముల తృటికరించుట సమంజసముగ లేదు.

చిత్తూరు స్థితి మిగుల విచారదాయకము. చిత్తూరు ఆంధ్రమండలమును మాట నిర్వివాదాంశము. కాని దుర్బద్ధవశమున వీరు అభివృద్ధి గాంచిన ఉత్తరరాష్ట్రాటు మండల వాసులతో కలసి యుండుటయు, వీరిరువురును, ఒకచే జిల్లా కోర్టు చిత్తూరులో నుండుటవలన, ఉత్తరరాష్ట్రాటులోని వకీళ్ళు చిత్తూరులోనుండుటయు తటస్థించినది. కావున చిత్తూరులోని ప్రతికూల భావమునకు ఉత్తరరాష్ట్రాటు వకీళ్లే చాలవరకు కారకులు. మదనపల్లిలోని డివిజనలు సంఘ మిదివరకే ఆంధ్ర కాంగ్రెసు సంఘముతో జేర్పబడినది. కాని, యీవిషయములను మదరాసులోని నలుగురు పెద్ద మనుష్యులును గ్రహింపక పోవుట అన్యాయము.

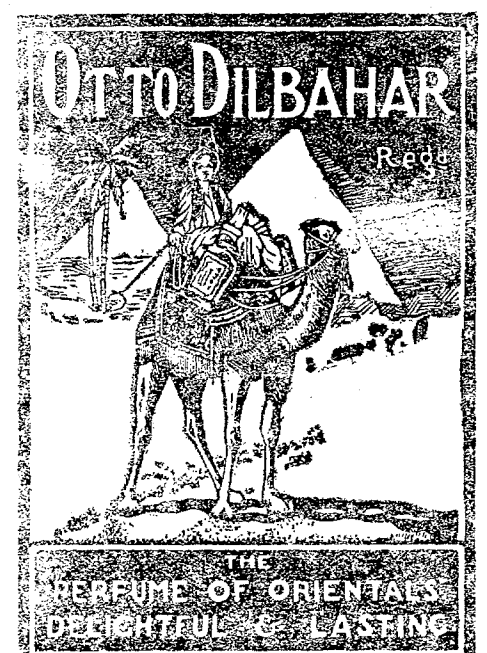
బళ్లారి మండలమును గూర్చి యోచింతము. ఆదోనీ, ఆలూరు రాయదుర్గము—ఇవి తెలుగు తాలూకాలు. బల్లారి

తాలూకాలో ఆంధ్ర కన్నడ భాషలు వాడబడుచున్నవి కన్నడులు కూడ బొంబాయి రాష్ట్రములోని కన్నడ భాషతో సమ్మిశ్రితము కావలె నని వాంఛింపుచున్నార ఈ విషయమున ఆంధ్రులు, మహారాష్ట్రీలు, ఉత్తరకుల వారి యెడల సంపూర్ణ పానుభూతిని గలిగి, వారికి సాయము చేయ సంసిద్ధులైయున్నారు.

ఈ పరిస్థితులలో చెన్న రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము జోక్యము కలుగజేసికొనుట న్యాయసమ్మతముగ లేదు. కలన రమును వెంచుట అతిసులభము. ప్రపథమమున మదరాసు ఆంగ్లనిచేతనే స్థాపితమైనది. కొందరుద్యోగులు తక్కు, ఇతరులు ఆంధ్రులే. చెంగల్పట్టు మండలములోని తిరువళ్ళూరు ఆంధ్రపట్టణము. చిత్తూరు, ఆనంతపుర మండలములలో నున్న ద్రవిడకులకంటె చెంగల్పట్టు, ఉత్తరరాష్ట్రాటు జిల్లాలలోని ఆంధ్రు లెక్కుడుమంది యున్నారు. ఆంధ్ర గాష్ట్రీయ చిరకాలమున నిర్మితము కానున్నది. అప్పుడు సరిహద్దులు నిర్ణయింపబడును. ఈ సభ్య కలహముల వృద్ధి గావించు కొనుటవలన లాభములేదు. ఈ ప్రదేశములలో తాలూకాసంఘముల నేర్పరచి, ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమున జేర్చిన బాగుండునని ఆంధ్రప్రతికా సాతకు లెరింగియే యున్నారు. ఈ విషయమున చెన్న రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారిని మనకును కరించుచున్నాము గాని వేగించుకూడు. ఈ స్వల్ప విషయములపై మన స్వకీర్తుల వినియోగించుట కిది సమయము కాదని యిరుపక్షమువారును గ్రహింపవలయును. సర్ ముబ్రహ్మణ్య అయ్యగారు నాయకత్వము క్రింద స్వరాజ్యమునకై మనము పోరుచున్నాము. ఆంధ్రులు వారి నాయకత్వము నంగీకరించిరి. కావున చెన్న రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము తన తీర్మానమును పునర్విమర్శనము గావించుకొనిన బాగుండును. ఈ తీర్మానము ఆంధ్రులలో కలవరమును వృద్ధి చేయును. మనము విడిపోవుటకై సరముగాన మనము స్నేహభావములతోడనే విభజింప బడుటచుండుచి. ప్రత్యేక రాష్ట్ర మొసంగబడినను, ఆంధ్రులు తిలకు, నుర్రేంద్రనాథు, రానడేలవలెనే ముబ్రహ్మణ్య అయ్యగారు, రామస్వామి అయ్యగారు సదాశివ అయ్యగారు గార్లను గారించెదరు. కావున దూరదృష్టి విరహిత మానసులగు వారి అల్పకార్యములవలన భావిస్తే హమును వదలుకొనుట పాడి గాదు.--- ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ, బారిష్టరు, మదరాసు.

మద్రాస్ సెంట్రల్ ఆర్బన్ బ్యాంకు లిమిటెడ్ నోటీసు (1125)

1918-వ సంవత్సరము ఏప్రిలు 2-వ తేదీ నుండి బ్యాంకు పనులు శనివారములందు తప్ప లేకైన వాగములందు ఉదయము 10 గంటల నుండి సాయంత్రము 3 గంటలవరకును, శనివారములందు ఉదయము 10 గంటలనుండి మధ్యాహ్నము 1 గంటవరకును జరుపబడుచుండును. పద్మవిలాస్, లజ్, } (ఉత్తరపువలన) మైలాపూరు } వి. సి. రంగస్వామి 5-3-18 కాగ్యదర్శి

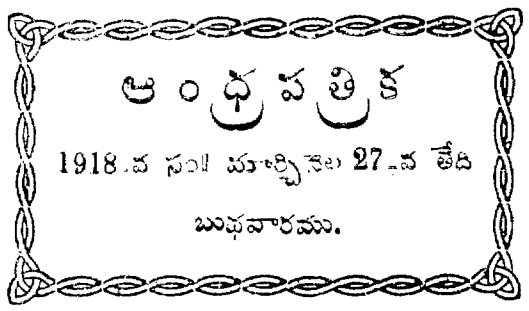
సోలు యేజంటలు:— ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 155, జుమ్మామసీదు వీధి, బొంబాయి. ప్రముద్రాను యేజంటలు:— మెహతా పురషోత్తమాజీ, వై నాబజారు రోడ్డు, మదరాసు.

మిక్కిలి మనోహరముగు నువాసన 126 (రిజిస్టరు కాబడినది.) ఆటో డిల్ బహార్. (రిజిస్టరు కాబడినది.) ఇప్పటికాలపు డి.డి కనునకునది, సాటిలేని మనోజ్ఞమగు నువాసనగలది. ఆల్కాహోలుగాని, సారాయముగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధము చేయబడిన కేవల పుష్పసారము. నీ తువాలపై కొన్ని చిందువులు చిలుకరించినచో, మనోగ్యమగు నువాసన ని స్ఫులవరించును. ఈ క్రింది పరిమాణములు సీసాలలో నుండును. డిన్నెలైజా (అర డ్రాం) సీసా 1-కి రు 0-4-0 మధ్యరకము లైజా 1-డ్రాం " " 0-12-0 వీరొకలైజా 2 " " " 1-0-0 పెద్దలైజా 4 " లేక 1/2 డ్రాం " " 2-0-0 వి. సి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము. పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిసాపులూను దొరకును. నీనికి ఆ నేకమగు నగలు సెంటు కలవు. కావున, తాము కొనుదెవుడు సీసాపైను, కాస్తపైనను ఆటో డిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుడు. ఈ ఆటో సెల్సుహోయెక్కు గలక్షణములను పరిశీలనచేయ గోరవారి దిగువవారికి వ్రాసినచో అజాకిమ్ముగల నువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు. సోలు యేజంటలు:— ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 155, జుమ్మామసీదు వీధి, బొంబాయి. ప్రముద్రాను యేజంటలు:— మెహతా పురషోత్తమాజీ, వై నాబజారు రోడ్డు, మదరాసు.

27 వ కృష్ణామండలసభ

ఇది కిరువూరుతాలూకా గంపలగూడెము నందు మ. రా. శ్రీ. కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి యధ్యక్షతక్రింద మార్చి 30, 31 ఎప్రిల్ 1-తేదీలను మధ్యాహ్నం 12 గంటల నుండి జరుగును. మండలవాసులు దయచేయ ప్రార్థితులు.

కోటగిరి వెంకటకృష్ణారావు బహదర్,
ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు.

కాలము మించలేదు

కాంగ్రెసు విధానము భారతీయుల కిరీటావళియముల వ్యక్తికరించుట లేదనుభావము దేశములో క్రబలమగుచున్నది. కాంగ్రెసు విధాన మేర్పడిన పిమ్మట భారతీయుల యాశయములలో మార్పు లనేకములు గలిగెను. క్రభుత్వమువారు శాశ్వతాయత స్వకరిచాలనమే తమ యాదర్శమని ప్రకటించిరి. ఆదర్శమున క్రజలకును, క్రభుత్వమువారికిని భేద మెక్కడనులేదు. ఆదర్శమును చేరుటలో కాలపరిమితి గూర్చియు, సోపానముల గూర్చియు కొంత భేద ముండిన నుండవచ్చును. అట్టి స్థితిలో, క్రభుత్వాదర్శ ప్రకటనమునకు బూర్వ మేర్పరుపబడిన కాంగ్రెసువిధానము మార్పు జెందగూడదని దలంచుట భావ్యము గాదు. కాంగ్రెసు విధానము సంపూర్ణతనుసూచించదను నభిప్రాయము, గత కాంగ్రెసుమహాసభలో కొంత వరకు వెల్లడియైనది. కాంగ్రెసు రాయబారమును, ఆంగ్ల దేశమునకు బంపుటకుముందు, ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సమావేశము జరుగుట యుక్తమని బిసెటుగారి యభిప్రాయము. ఈ యభిప్రాయమే అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘ సమావేశమున వ్యక్తమయినది. మాంటాగూగారి సూచనల ననుసరించి కాంగ్రెసువిధానమును ప్రత్యేకసభలో సేర్పజుచుటకును, దానిని ఆంగ్ల దేశీయుల యెదుటనుంచుటకును, కాంగ్రెసు నాయకులు నిశ్చయించిరి. అందుచే, కాంగ్రెసువిధానమును కరిస్టితుల ననుసరించి మార్పుటకు, ఎల్లరును సంసిద్ధులయినట్లుల తోచుచున్నది. ఇప్పుడు వెడలు రాయబారము లెవ్వియు సంస్కరణ విధాన వివరముల గూర్చి చర్చింపక, స్వరాజ్య సూత్రములను మాత్ర మనువదింప బూనుకొనును. ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సమావేశము గూడులోపల, దేశీయుల యాశయము లేతీరున మార్పు జెందుచున్నవై, ఎట్టి ప్రజాపరిపాలనముచే ప్రజలు సంతృప్తి జెందెదరో యీ తరుణము నుండియు కనుగొనుట దేశ నాయకుల క్రధానకర్తవ్యము. దేశీయుల పూర్ణాశయముల కనుగుణ్య మగు నూతనసంస్కరణ విధానము సేర్పజిది, కాంగ్రెసు సభలో దానిని పూర్ణముగ చర్చించుట భావ్యము. ఆ విధానమునకు తగ్గిది సంస్కరణములకు, హిందూదేశ మంగీకరింపదని, దేశపు మనోనిశ్చయమును వెలిబుచ్చవలెను.

కాంగ్రెసు సంస్కరణములలో క్రొత్తమాన్యుల గావించవలయు నని, యనేక దిశలనుండి సూచనలు వెలువడుచున్నవి. స్వకరిచాలనమునకు భాషక రాష్ట్ర విభాగము మూలాధారముగ నుండవలెనని, ఆంధ్రులు గోరుచున్నారు. సంస్కర

ణ విధానమున మార్పుల గోరునది ఆంధ్రులొక్కరేగాదు. నూతన సంస్కరణములలో భారతీయు లెల్లరకును సమానమగు నెన్నిక మార్పుల ప్రసాదింప గోరవలయునని మరాటాపత్రిక వ్రాయుచున్నది. ఈస్వాతంత్ర్యము ఒక్క రుష్యాలో మాత్రము పరివర్తనానంతర మొనగబడినది. మిగిలిన దేశములలో నిది యమలునందు లేదు. కాని నూతన శకారంభమున, ఉత్కృష్ట మగు స్వరాజ్యమునే ప్రసాదింపవలయు నని కోరక, ఫల విరహితముగు విధానము గోరుట లాభకరము గాదని, మరాటాపత్రిక హెచ్చరించుచున్నది. సార్వజనిక స్వాతంత్ర్య ప్రధానముచే లాభములనేకములు గలవు. ప్రతి స్త్రీకిని, పురుషునకును పరిపాలనాశాస్త్రత కొంతవరకు సుగ్రహ్యమగును. ప్రజాపరిపాలనాలాభముల నెల్లరును గ్రహించుటకు వీలుగలుగును. నియోజకవర్గమునకు రాజకీయ విద్య త్వరలో నలవడును. ప్రతినిధులు ప్రజాభిప్రాయములకు విరుద్ధముగ బ్రవర్తించుటకు వెఱిగొందెదరు. ప్రజాపరిపాలనము ప్రజావాంఛ ననుసరించి జరుగుటకు వీలగును. అధికారము బీదలగు ప్రజాసామాన్యము చే జక్కిన నష్టము గలుగు నని యూహింపవచ్చును. కాని, కొలది ముంది భాగ్యవంతుల హస్తములలో అధికారము కేంద్రీకృత మగుట కంటే, ప్రజాసామాన్యపు హస్తగత మగుటయే శ్రేయస్కరము.

స్త్రీ స్వాతంత్ర్యసమస్య నిపుడే పరిష్కరింపవలయునని, ఆంగ్ల దేశముందలి స్త్రీస్వాతంత్ర్యపు పోరాటములో నెక్కుమగ పాల్గొనిన జనరాజదాసనతి. అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘ సభ్యుల కీక్రింది లేఖ నంపెను.

“60 లక్షలమంది ఆంగ్లస్త్రీల కిప్పుడు స్వాతంత్ర్య మొసగ బడినది. సామ్రాజ్యపు భావిష్టి ఆంగ్ల పురుషులవలె, ఆంగ్లస్త్రీలపైన గూడ నిలిచి యున్నది. రానున్న సంస్కరణములలో హైందవ స్త్రీల స్థానముగూర్చి కాంగ్రెసు సంఘాభిప్రాయ మెద్దియో వెల్లడించుటకు, మీ రడుగవలయు నని, నేగోరుచున్నాను. హైందవస్వరాజ్యసమస్య పట్ల ఆంగ్ల దేశ స్త్రీలు సానుభూతి జూపుటలేదని నాకు తెలియుచున్నది. హిందూదేశమున స్త్రీలకు నీచ స్థాన మొసగబడిన దని, వారిలో నభిప్రాయము వ్యాపించి యున్నది. కాంగ్రెసు విధాన నిర్మాణమునకు కృషి సలుపుచున్న ఇండో బ్రిటిషు సంఘమువారు, సంస్కరణముల యెడ ప్రాతికూల్యముజూపుట కాంగ్ల దేశ స్త్రీలను పురికొల్పుచున్నారు. ఎట్టి సంస్కరణములు ప్రసాదింపబడినను, హైందవ స్త్రీలకు పురుషులతో బాటు రాజకీయ స్వత్వములు ప్రసాదింపబడు ననియు, స్వాతంత్ర్యమునభవమునకు స్త్రీపురుష భేద మట్లు పడదనియు, ఆంగ్లస్త్రీల కథయ మొసగవలయు ననియు, నాకు కోర్కెగలదు. ఈ విషయమై కాంగ్రెసుకుటివారు అసందిగ్ధముగ నభిప్రాయము దెలుపుచో, రాబోవు నెన్నికలలో పాల్గొను 60 లక్షలమంది స్త్రీలలో స్వరాజ్యోద్యమమునెడ విశ్వాసముదయించును. ఎరుబదివేలరములు స్వత్వములకొరకై పోరాడుచున్న ఆంగ్ల దేశ స్త్రీలు స్వాతంత్ర్యముననుభవించునపుడు తమభారతీయ సోదరీమణుల ఉద్ధారణమును మఱువజాలరు. అందుచే, నీ ముఖ్యవిషయమై కాంగ్రెసు సంఘమువారాలో చించునట్లు, మీ రీ సమస్యను సభయెదుటకు దెచ్చెదరా? ఆలస్యములేకుండ రాష్ట్రీయసమావేశములలో నీ సమస్యను గూర్చి చర్చించుటకు వీలగునట్లు, కాంగ్రెసుసభ జెంటనే కార్యమునకు గడంగవలయును. ఆంగ్ల దేశమున ప్రజాస్వామ్యమునకై కృషి సలుపుచున్న సంఘములన్ని

టికిని, కాంగ్రెసు సంఘ తీర్మానమును వెంటనే పంపుట యత్యవసరము. ఈ లేఖను కాంగ్రెసు సంఘ సభ్యులకును, వార్తాపత్రికలకును పంపుచున్నాను. కార్యమునకు గడంగక ముందీ విషయమై చర్చ బాగుగ జరుగవలయునని నాయభిప్రాయము.”

ప్రాతినిధ్యము లేనిది, పన్నుల విధింపగూడదను సూత్రము నాగరిక దేశములందెల్లడల నంగీకరింపబడుచున్నది. స్త్రీస్వాతంత్ర్యము పాశ్చాత్య దేశములందు క్రమ క్రమముగ నెలకొల్పుబడుచున్నది. ప్రాచీన సాంప్రదాయ బద్ధ మగు నాంగ్ల దేశము గూడ నీ మార్పు నకు తుట్టతుద కంగీకరించినది. అరువదిలక్షల స్త్రీలకు ఎన్నిక మార్కు ప్రసాదింప బడినది. వీరందరును రానున్న ఎన్నికలలో పాల్గొందురు. నూతనముగ స్వాతంత్ర్యము బడసిన వీరి సాయము హిందూ దేశమునకు చాల లాభకరముగ నుండును. సంస్కరణ విధానములో స్త్రీస్వాతంత్ర్య సమస్య గూర్చి భారతదేశాభిప్రాయము వ్యక్తీకరింపబడదేని, వారు మన స్వాతంత్ర్యప్రియత్వము గూర్చి విశ్వసించ జాలరు. అందుచే కాంగ్రెసు సంఘము వారి సమస్య గూర్చి యోచించుట యవసరమని స్పష్టమగుచున్నది. సంస్కరణ విధానమున క్రొత్త మార్పుల గోరువా రందరును, సత్వర కార్యక్రమమునే సూచించుచున్నారు. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజనము పై రెండు మార్పులకన్న విపరీతమని గాని, అసాధ్యమనిగాని యెంచ వీలులేదు. సంస్కరణ విధానపు వివరములలో నీ సందిగ్ధ తరుణమున మార్పుల గావించుట నసాధ్యమని రాష్ట్రవాదులు వెఱిగొంద నవసరములేదు. ప్రత్యేక కాంగ్రెసు మహాసభ జరుగుటకును, నూతన సంస్కరణవిధానము సేర్పజుచుటకును, నికను వ్యవధి గలదు. ఈ గడువులోపల ఆంధ్రనాయకులు శ్రద్ధవహించి కృషి సలువవలయును. అన్య రాష్ట్రవాదులకు నూతన సందేశమును బోధింపవలెను. రాష్ట్ర నిర్మాణ సిద్ధాంతము పై కాంగ్రెసు నాయకులకు గల దురభిప్రాయముల బోనాడవలెను. పత్రికలలో వ్యాసములు, ఉపన్యాసములు, వాగ్వివాదములు, కరపత్రములు, మొదలగు సాధనములీ కార్యమునకు దోడ్పడును. నిరంతర సంచలనమే కార్యసాఫల్యమునకు మార్గము. మన యుద్దేశములతో నేకీభవించుచున్న మహారాష్ట్ర, ఉత్తర, కన్నడ, పంజ, విహార రాష్ట్రవాసుల తోడ్పట్టు కైకొని కృషి సలుపుచో, సంకల్పము తప్పక సిద్ధించును. ఇంతవరకు రాష్ట్రోద్యమము నెవరును సహేతుకముగ ఖండింపజాలకబోయిరి. ఈ విషయ మొక్కటియే, ఆంధ్రుల నుత్సాహపరవశుల గావించజాలును. ఎంతదూర మాలోచించినను, ఉద్యమ విజయమునకు కార్యోత్సాహమే సాధనమని గిన్నట్టుచున్నది. దృఢవిశ్వాసముతో, మనోనిశ్చయముతో ఆంధ్రోద్యమ సం దేశమును వ్యాపింప జేయుచో, నూతనాశయము వాయువేగముతో దేశమందంతటను వ్యాపించునని మాకు విశ్వాసముగలదు. ప్రజాభిప్రాయము సుముఖముగ నున్న సమయమున, కాంగ్రెసు నాయకు లెవరును ఆంధ్రోద్యమాశయములపై నిర్లక్ష్యభావము బూనజాలరు. నూతన కాంగ్రెసు విధానమున ప్రజాపరిపాలనా సూత్రమును జొప్పించ గలిగి లేని, ఆంధ్రులు ధన్యులు. క్రొత్త మార్పుల గావించుట కాంధ్రులొక్కరే గాక, అన్యులు గూడ పట్టు బట్టుటచే, స్వకరిచాలనాభివృద్ధికి పానకములో పుడకలవలె, ఆంధ్రుల స్థులకు చున్నారను నింద సర్వవిరుద్ధమని దేశమంతయు త్వరలో గ్రహింప గలుగును.

అభివృద్ధి అయ్యున్నది యునాని మహాసభ

మహాసభ బొంబాయి నగరమున మే నెల 17, 19 తేదీలందు జరుగుటకు నిశ్చయించుకొనిన మహమ్మదాబాదు రాజాగారి ధ్యక్షులు గారు పలుకుగా రాహ్వనసంఘాధ్యక్షులుగను నియమింపబడిరి. దేశీయ వైద్యమునకు ప్రభుత్వము ప్రోత్సాహము చాల తక్కువ. వైద్య శాస్త్రములలోనికి వచ్చిన పిమ్మట, కొంత నిజము గూడ ప్రభవించుచున్నది. ప్రజల సంసాహాయ్యమే శరణ్యమగుచున్నది. చుట్టూ వైద్య మధిక వ్యయముతో గూడు ఖర్చు. ప్రజాసామాన్యమున కందుబాటులో న. నేటికిని దేశీయ వైద్యమే ప్రజలలో వ్యాపియిస్తున్నది. దేశీయ వైద్యము దేశతత్త్వమునకు అనుగుణములను, నెక్కుడు పయోగకరమగుచున్నది. పాశ్చాత్య వైద్యమునగూడ పక్షవాతము, పుష్ట, కలరా, మహూచికము, ప్లేగు, మన్యజ్వరము, పంజా మొదలగు జాడ్యములకు తగిన చికిత్స గానించుటలేదు. దేశీయ వైద్యమున ననుభవమే నెటుల యాధారముగ నున్నదో, పాశ్చాత్య వైద్య విధానమున గూడ నట్టి స్థితి యే యింకను వ్యాపించి యున్నది. రోగము నకును, బేషధమునకును గల కార్యకారణసంబంధము గనుగొనబడలేదు. పాశ్చాత్య వైద్యమునందు నూతనాభివృద్ధి లేదని మేము చెప్పుటలేదు. కాని దేశీయ తత్త్వమునకు సరిపడిన, ఆయుర్వేద యునాని వైద్య నిరాదరణము మాత్రము, శాస్త్రాభివృద్ధి తోడ్పడజాలదు. ఆయుర్వేద యునాని వైద్యములకు స్థానిక స్వవరిచాలనా సంఘములు లేనటుల ప్రోత్సాహ మొసగుట కనుజ్ఞ నొనగవలయునని, గా. కే.ఆర్.వి. కృష్ణారావు పంతులుగారు రాజాపు మద్రాసు శాసన నిర్మాణసభలో తీర్మానము నుపసాదించెదరు. అతీర్మానమును, ప్రభుత్వము వారంగికరించుట భావ్యము. ప్రజలీ వైద్యాభివృద్ధి సమకూర్చుట కిప్పుడు విశేష ప్రయత్నముల గావించుచున్నాడు. మహమ్మదాబాదు రాజాగారి యధ్యక్షతక్రింద గూడనున్న ఆయుర్వేద మహాసభ జయప్రథముగ జరుగుననుటకు సందియములేదు. మహమ్మదాబాదు రాజాగారు, దేశీయుల యాశయములకై కృషిసల్పు కంకణము కట్టుకొనిన మహమ్మదీయ ప్రముఖులు. హిందువుల యెడను, మహమ్మదీయుల యెడను, పక్షపాతము జూపని దేశభామిని. పలుకుబడి గల జమీందారులు. వారి సహాయప్రోత్సాహములవలన, దేశీయ వైద్యమునకు బలము చేకూరుగాక!

మద్రాసు సేవాసంఘము

మద్రాసు సేవాసంఘపు 5 వ సాంవత్సరిక పరివేదికము మా కార్యసానము జేరినది. సాంఘిక సేవ జేయుటయే, యీ సంఘముయొక్క ముఖ్య ద్వేషము. 1917 సంవత్సరము నందీ సంఘము పూర్వ వత్సరములకన్న నెక్కుడు తృప్తికరముగ బనిచేసినది. సంఘ కార్యక్రమమున నూతన సేవావిధానము నెలకొల్పబడినది. పనివారల ప్రాణరక్షణమున కీ సంఘమువారు బూనుకొనుట శ్లాఘాపాత్రము. వైద్యసాహాయ్య మవసరమగు స్త్రీలను గాని, పనివారలగాని, వీరు వైద్యాలయములకు గొనిపోయి, రక్షించెదరు. ఈ సంవత్సరము 1000 మందిని, సంఘమువారు వైద్యాలయమునకు గొనిపోగలిగిరి. ఈ సంవత్సరమున నూతనసహకార సంఘములే నెలకొల్పబడినది. ఈ సంఘమువారి కార్యోత్సాహము హిందూ దేశమునందే గాక,

యూరపు ఖండమునందు గూడ ప్రకంపింపబడెను. ఈ సంఘము మద్రాసులోని నల్లక చేరీ, బబ్బరవ పాలియం, నాదికుప్పము, కృష్ణాపేట, కలిమాన్ పరచేరీ, నారాయన్ కామ మొదలగు ప్రదేశములలో బనిచేయుచున్నది. జరుగవలసినంతవని మాత్రము జరుగ లేదని నివేదికము జదివిన గాననగును. కాని వట్టుదలతో కృషిసల్పుచో, సంపాద యోగ మతిశయించునని జెప్పవచ్చును. ఈ సంఘము దిన దినాభివృద్ధి గాంచు గాక యని గోరుచున్నారము.

మైసూరు సంస్థానము

మైసూరు సంస్థాన మన్ని శాఖలందును నభివృద్ధి జూపుచున్నది. ప్రభుత్వ కార్య నిర్వాహక శాఖను న్యాయశాఖనుండి విడదీయుటకు ప్రభుత్వము వారు కొలది కాలములో నుత్తరువును ప్రచురించెదరట. ఈ సంస్కరణము బహుదా సంస్థానములో నిదివరకే నెలకొల్పబడినది. కాంగ్రెసు మహాసభ జనన మాదిగ, నీ సంస్కరణము గూర్చి ప్రతి పత్తరమును తీర్మానముల గావించుచునే యున్నది. ఉద్యోగ విచారణసంఘములు ఈ సంస్కరణమునకు ప్రాతికూల్యము జూపెను. సర్ హార్వీ ఆడంసకాగారి సంస్కరణము పరిశీలకరకు వంగదేశములో నెలకొల్పబడునని, ఒకమారు వాగ్దానము జేసియుండిరి. అప్పటినుండియు, వాగ్దాన మే మయినదో యింత వరకును తెలియలేదు. స్వపరిచాలనాసంతరమే ఇట్టి సంస్కరణములు సాధ్యమగునని, ప్రజలీ పురుషుల సహకారము జేసికొనుచున్నారు. స్వదేశ సంస్థానము లీ తరుణమున, అభివృద్ధి నూచకమగు సంస్కరణములను నెలకొల్పుట, కాలస్వభావమున కనుగుణ్యముగ నున్నది.

విద్యావినివేదననభవారు - పెద్దాపురము:

ఈ సభవారు చెన్నపురికి వచ్చిరి. వీరు విజ్ఞానియూ పుర మండరమున రసపుత్రవిజయము, ప్రతాప రుద్రీయము, సారంగధర నాటకములను ఈ నెల 29-30-31 తేదీలను సాయంకాల ప్రదర్శనములుగా ప్రదర్శించెదరు. వీరందరూను పెద్దకరీక్షుల నిచ్చిన వారును నుద్యోగులు నై యున్నారు. దేశహితకార్య సహాయార్థముగ నీధనము వినియోగింపబడును. ఈ మూడు నాటకములను మాత్రమే వీరు ప్రదర్శించెదరు. కావ చెన్నపురిలోని ఆంధ్ర మహాసభను లందరు నాంధ్ర దేశమునందీ వ్యయ ప్రయాసల కోర్చి మన నగరమునకు వచ్చిన మన సోదరులగు నీ సభవారికి తగిన ఆదరమును చూపి గౌరవించెదరు గాక. యని కోరెదము.

భారతీయ శుభ్రపరిశ్రమలైకావతి రాయగారు లండనున కేగిరి. నావికాదళము కర్తవ్యాలకు కాలముతో నెట్లు సదపించుచున్నదియు, నాకామర్శము లెట్లు బహిరంగముగ నుంచినదియు నతిమ విశేషముగ ప్రకంపించెను. సంస్కరణముల గూర్చి అతడిట్లు పలికెను. మాంతుగుగారి ప్రయాణము వందల యభిప్రాయములకు గలిగించినది. అన్ని విధములకు అభిప్రాయములను కనుగొనుటలో రాజప్రతినిధి మాంతుగుగారి దృష్టి విధముల పాలుపడిరి. వారి పురుషు కడపటి సంపూర్ణ ప్రజాభిక్ష నిర్ణయ చేయుచున్నాడు.

గ్రీటింగు ఇండియా సంఘము:—బరవాన్సు మహారాజాగారి ఆధ్యక్షతక్రింద సభ జరిగినది. దేశీయ భావోన్మాదులు చాల వింతిట్టిని కలిగించుచున్నారని గాన మీద నకుముగట్టి ప్రజలను సరిగ నడిపించవలసిన అవసరముగలదు. మన మిప్పుడు వృద్ధియుగమున నున్నాము. ఇప్పుడు సంపూర్ణ కర్మ పరిత్యాగమున, అత్యధిక కార్యవరణమునగూడ సన్నద్ధములే ఆగును. అందులకు జమీందారుల కొక ప్రత్యేకసభ నెర్పరచి ఒక వారప్రతికను వితవాదపద్ధతిని నడుపుచు దొరతనమువారికిని ప్రజలకును సదుపదేశము చేయదగును. వీలన మనకు దేశీయ ప్రధానముల బాధ్యత కలదని ఆశ్చర్యము నుడిచెను.

వృత్తాంతములు

కర్ణాటక గృహ సలహామండలి ఇంగ్లండునకు బోవుచున్నది. టి. జి. వాల్మీకిగారు ముంబై నుండి బోయి టి. జి. వాల్మీకిగారు బొంబాయి కార్యనిర్వాహకసభ్యులుగ నియమింపబడి ఛార్జీ వహింపబడిరి.

మూలము సర్ విలియము మేయరు కె. సి. ఎస్. టి. గారు ఏప్రిలు 4 క తేదీ గురువారమునాడు తాతా పార్లమెంటు భవన్ కార్యాలయమున తెరచిరి. 2 క తేదీని ప్రారంభించుట నని ఇదివరలో తెలుపబడిన కార్యక్రమము 4 క తేదీ కావలసివచ్చెను.

లక్ష్మీమూర్తినివేషణబోయి:—గ్రీత్ లె. గవర్నరులకోర్టు ఈ నెల 24 క తేదీ ఉదయమున వచ్చిరి. మ్యూనిసిపలు జిల్లాబోర్డులవారు స్వాగత ప్రరమల నర్పించిరి. నేను రెండు సంవత్సరములు బర్మాలో పోయిగా గడపితిని. దానికనయగు రాష్ట్రము యిండియాలో లేనేలేదు. దానికి చాల నభివృద్ధి కలుగ గలదు. లక్ష్మీనగరమున విశ్వవిద్యాలయ మేర్పడ నక కాశము గలదని లె. గవర్నరు గారనిరి.

బర్మాపోస్టు ఆఫీసు నుండి కలకత్తాపోస్టు ఆఫీసు అధికారులకంపబడిన క్షత్రపుటానుల బంగిలు 9 బోయిన వనియు ఎక్కువ బోగిలిందనదియు తెలిపినవారికి రెండువందల రూప్యముల బహుమతి యొసగుటకు గవర్నరు క్రిందటి నెల ప్రకటించబడెను. దొంగిలించినవాడన్ని కష్టపలకు కలకత్తా మెయిలు సర్వీసు నూపరించెందెంటున కంటివేసినని అధికారులు ప్రకటించిరి. క్షత్రములు పోస్టుమాస్టరు జనరలు గారి వద్దకు ఆగవాలి పట్టునిమిత్త మంపబడి పిచ్చుట వారి పంపినవారికి వాపస్సు చేయబడును.

కలకత్తా మహాదీయలు దొరతనమువారి నిష్పంధ ప్రవాసకక్షల నాడేపించుటకు 24 క తేదీ సాయంకాలము టి. ఆర్. దాడుగారి యజమాన్యమున మొకబహిరంగ సభను గావించిరి. కొన్ని కాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు తమ రాష్ట్రములందు కొన్ని ప్రతీకలు పంచివెట్ట బడకుండదని చేసిన యుత్తరవులను గూడ వారు గర్హించిరి. కలకత్తా దినపత్రిక "సభాగర్వ"ను పంజాబునకు రావీయకుండ కద్రాష్ట్రపాలకులు చేసిన యుత్తరవును, హిందూ, స్వాయుండియా, అమృత జనారు ప్రతీకలు బర్మాలోనికి రాకుండ కద్రాష్ట్రాధిపతులు చేసిన యుత్తరవును గర్హించుచు తీర్మానములు చేయబడెను. అంత రంగిక పరిపాలనకు సంబంధించినంతవరకు దేశరక్షకావసరమున, కి క తెంగాలు రెవ్యులేషనును తొలగించి నిష్పంధా వాసకక్షితుల విడుదలచేయ నిష్పంధవాస కక్షిపద్ధతిని గర్హించుచు చరియకు తీర్మానము చేయబడెను. పోరస్వత్వసంఘము నెలకొల్పుటకు వారు తమసమ్మతిని తెలిపిరి.

"మట్టరాని" గూడ"దను అంశమును తొలగించుట కోర్చిన యజమానిగ నిన్ను జాత్యుద్ధారక సభ రెండవ సారి క్రిందటి కేని, అదివారము లందు బొంబాయిలో సమావేశమయ్యెను. బరోడా మహారాజాగారు సభాధ్యక్షమును జేసిరి. సర్ వారాయణ చంద్రావర్మగారు ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులుగ నుండిరి. హిందూ నాయకులలో న శేషమంది సభకు వచ్చిరి. అ శేషమంది నిన్ను జాతులవారు టుంబుల సహితముగ సభకువచ్చిరి. హిందూ సంఘమున "మూల మాదిగ" అందు సంకలము ఉన్నత వర్ణములవారిని "మూల మాదిగలు"గనే భగవంతు దేవుడ్రోట్టా నని చంద్రావర్మగారు నుడిచిరి.

"మట్టరాని" వారు తేక అతిశూద్రుల సాంఘికగౌరవస్థితి నభివృద్ధి నొందింపవలయు నను వ్యవస్థకు హిందువు లందఱును దైర్యముతో పరిష్కరింతురుగాక యని ఆధ్యక్షులు కోరిరి. ఎన్ని తరముల నుండియో వచ్చుచున్న ఈ సాంఘిక దురాచారమును మార్పుటలో వారు తగినసహాయ మొనరింపవలయును. హిందువులలో సాంఘిక వికారములుగాని, రాజకీయ వికారములుగానిలేదు. అట్లుండిన నీదుష్కీతి నొక్క కాసనముతో తొలగింప గలిగియుండును. అందుచే నందరూ సహాయ మొనరించుట బాధ్యతయు కొంతవంది విధానములకు ఉత్సాహములనడ, విద్యాభివృద్ధిలనడ, మరలొన్ని యజాశక్తుల కలనను ఈ దుష్కీతి క్రమక్రమమున తొలగగలదు. అందులకు చాలకాలము పట్టినను మార్పు నిశ్చితమైనదిగ నుండగలదు. "మట్టరాని"మట్టకు తొలగింది, నిన్ను జాతుల వారందఱును బహిరంగ సంస్థాపనలన్నిటిలోనికి నిరాటంకముగ రావీయదని వివిధ నాయకుల హెచ్చరించుచు వెట్టుతీర్మానములు చేయబడెను. ఈజాతుల అభిమానమును సహాయమును పడదుటకు హిందూదేశ మహాసభవారును, నాయకులును తగిన ప్రయత్నముల నొనరింతురు గాక యని యొక తీర్మానము సహసాదించుచు, ఈ "మట్టకుండు"మట్ట కార్యములందీ దేశకార్యమును గన్పించదని టి. జి. తెలుగుగారు పలికిరి.

విరోధామహాసంగమము

జర్జనుల మహావిజృంభణము

(1)

నాల్గవ దిన యుద్ధము

(2)

జర్జనులు బహుముఖ వశమయ్యునుట.

(రైటరు ఏ. జి. సి.)

ప్రాస్తూ

శత్రువుల పురోగమము

లండను మార్చి 25:—శత్రు సేనలు బహుముఖ వశమయ్యునుట. ముఖ్యముగా మార్చి 25 నాడు తలపడినది.

శత్రువుల తరుముట

పోము-వాస్కో-రంగమున నేడు శత్రువులను తలపడినది. అచట శత్రువులు విరామము లేకుండా తలపడి యున్నారని పరామర్శలు వచ్చినవి. వచ్చుచున్న కనియలు ధృక్పథాలయినవారు తెలిపిరి.

విద్యుత్తుల పురోగమము

బ్రిటిష్ వా రైఫిలముగ వే బహుముఖమున వచ్చుచున్నది. తిరుగుబాటును గలిగిరి. బహుముఖమునకు ప్రాముఖ్యత లేదు. బహుముఖము తమ కథితులను నష్టము కలిగినదని బహుముఖము అధికారులే ప్రకటించిరి.

శత్రువుల పురోగమము.

నేడు మునున పోము మొదలు ఉత్తరమున వాస్కో-రంగమున శత్రువులు నిరంతరమును తలపడచున సేనలను ఫిరంగి మరఫిరంగి దళములును వారికి చాలవస్త్రమును కలిగించి తలపెను. మావిమానములు భూమికి చేరువ గలిగి వచ్చుచున్న శత్రు సేనలపై నిరంతరమును బాంబులను గురిపించెను. మధ్యాహ్నము శత్రువులు మరల సభి సేనతో తలపడి బహుముఖమున వచ్చుచున్న భాగములను కోల్పోవట్టి వంకరు పోగలిగిరి. వెల్లెడను దక్షిణమున పోమును కోల్పోగా వచ్చుచున్న చాల పోట్ల ముప్పులను వెనుకకు వెట్టిరి. దక్షిణపురువున శత్రువులు నీటిని గుప్పించుట నాక్రమించిరి. ఇంటికి పరామర్శలు తోడ్పడ వచ్చుచున్నది. మా సేనలు చాలసలసియున్నది. వైద్యమును వదలక తీరమున పోరుచున్నది. శత్రువులు తమపై దుల సహారముగ బలియిచ్చి ముందుకు రాగలిగిరి. మాకును సాకగ్రుల నష్టము చాల సభి కముగ నున్నది. చాల టాంకులు గూడ పోయినవని వార్తాసంఘమువారు తెలిపిరి.

పరామర్శ రధి కష్టమును గలిగించుట.

శత్రువులు నిమిషమైన సాగటుండ సత్యధి కముగ శ్రోత సేనను రంగరంగమున కంపుచున్నారు. మన సేనలు తమ తులమరకు తీరముగ వెదికించి అడుగుడుగునకు మహామరణమునందుచు ఒక్కొక్కడుగని వెనుకకు వెట్టుచున్నది. వెట్టికర్త మహాచారమునకును జరిగినది. అది పలుసారులు వారి కిది మాకును మారింది. గత 24 గంటలలోను రెండున్నరగంటల 1875 గుండుపడినవని పరామర్శ వారు తెలిపిరి.

జర్జనులు అమీర్ నాక్రమించు గోరుట.

లండను, మార్చి 25:—ఈ మహాసమరమున జరుపుటకు శత్రువులు చాలమంది శ్రోత సేనా నాయకులను నియమించిరనుట విదితము. పెంబెరువెలలో రీగాను పట్టుకొనిన వానుపొందరు ఇతరు సెంటుక్వింటనుకు వడచటనున్న ఆంగ్ల పక్షిని చీల్చెను. దానివలన స్క్రీపు ఆయిలకు మధ్యనున్న ఆంగ్ల సేన యంతయును వెనుకకు పోవలసివచ్చినది. మొత్తము మీద అరాసు వెల్లెడనుకు మధ్యనున్న మన సేనయంతయును 1918 లో పోముయుద్ధము జరిగినపుడు మేమాక్రమించిన ప్రాతస్థానముల వంకరు వెనుకకు పోవుచున్నది. జర్జనులు అమీర్ ను పట్టుకొని గోరుచున్నారని వారికి వశమయ్యునవారు మా ఉత్తర పక్షిని చీల్చి భానలు లేవులతో తలపడి పోరిన నాక్రమించు వీలగునని తలచుచున్నారు. జర్జనులైన వీలు మన సేనలను చీల్చెను. మన కింకను మరక్షిత స్థానములు కలవు. వారి యందుండిన శత్రువు లెంతవరకును తలపడినను నిరోధింప గలరుని తెలియుచున్నది. నిజమును పరీక్ష యింకను జరుగనున్నదని మైక్యుఫ్టిక ప్రాసినది.

గొప్పవిమానయుద్ధము

25 వ తేదీని విమాన యుద్ధముధి కముగ జరిగినది. అనేక సార్లు మన విమానములు దాడిపడినవి. తక్కువైన బాంబులను

వేసెను. భూమికి కడుచేరువగ దిగి వైమానికులు శత్రు సేనల మీద నేలకొరిగి బాంబులను వదలిరి. యుద్ధవివరములను లక్ష స్థానములకు శతస్థి దళమునకు తెలిపిరి. బాంబులను మర ఫిరంగుల సభి కముగా వదలిరి. బ్రూకెను నాకాగారములు అలువాయి రైలు స్టేషను, కేంబ్రేయికి ఆగ్నేయమున నున్న వెద్ద కిరీము వెద్ద ఫిరంగులు శత్రు స్థానములు మున్నగువాని పైని పగటిపూట 1700 బాంబులను వదలిరి. ఆయుధ మతి దారుణము 47 శత్రువిమానములు నేలగుంజినవి 22 శత్రువిమానములు నష్టయంతయును తూలిపోయెను. మా విమానములలో పది క న బ దు ట లేదు. చీ క టి ప డి న పి మ్మ ట ను గూడ మా వైమానికులు బాంబులను మరఫిరంగులను వదలుట మానలేదు. బ్రూకెను నాకాగారము పోర్చుగీసుమాన్యుల మధ్య శత్రువుల రాత్రి విమానములందు విమానశాల మున్నగు వానిపైని 1400 టన్నుల బాంబులను వదలి మావిమానములన్నియు మరలివచ్చెను. ఒక వెద్ద శత్రువిమానము మా పంక్తికి వెనుక నేల బడినది.

జర్జనుపట్టణములపై బాంబులు

జర్జనీలోని మాన్స్టేరు మున్నగు స్థానములపైని పగటి పూటనే బాంబులను వదలి రాత్రివేళ మావిమానములు కొలొ ను రైలు స్టేషనుమీద ఆరటన్న బాంబులను వదలెను. అచట మంటలు లేచినవి. లక్సెంబర్గ్ కోల్స్ లు రైలు స్టేషను పైని ఒకటన్న బాంబులు వదలబడినవి. అచట గూడ మంటలు లేచెను. కోల్స్ లు మెట్టుకు తూర్పుననున్నది. మెట్టు స్టేషను మీద రెండుటన్నుల బాంబులను వదలెను. పట్టణమునకు ఆగ్నేయముననున్న వంతెనపైను నిలిచియున్న బ్రెయిను మీదను బాంబులను వది మంటలు లేచినవి. ఒక వెద్దమంట గూడ లేచినది. తిరునల్లీ స్టేషనుమీద ఒకటన్న బాంబులు వదలబడినవి. అచట నడుచుచున్న రైలుబండి పట్టణముండి తొలగినది. మంటలు లేచినవి. మా విమానము లన్నియును మరలివచ్చినవని బ్రిటిష్ వారు తెలిపిరి.

బ్రిటిష్ వారు పట్టణములలో నిరోధించుట

బ్రిటిష్ వారు పట్టణములకు దృష్టాంతములగు కథనములను విశేషముల పంపుచున్నారు. వెండుల్లు ప్రాంతమున ముందు కేగిన బ్రిటిష్ సేనను శత్రువులు ముట్టడింపగా వారచట గురు వారమునాడు దురుమున మొదలు కుక్ వారమునాడు మధ్యాహ్నమువరకును శత్రువుల సభి కట్టిరి. సెంటుక్వింటనుకు దక్షిణమున నున్న వెల్లెడభూమియందు మరఫిరంగు లచురప్పడిన బలి యస్తానములు చాలగలవు. జర్జను సేనలు వానిని చుట్టుకొనగా నచటనున్న వారు రాత్రివరకు నిరోధించిరి గాని పిమ్మట లొంగి పోయిరి. బహుముఖ లండను సేనలను ముఖ్యముగా రెండు సార్లు చాలపట్టుదలతో పోరెను. కనివారమునాడు ఇరువీడుల వదాతులునుపోరి పలాయనమైన చాల సేనవరకును 12 మర ఫిరంగులు ప్రబలము శత్రు సేనను నిరోధించెను. మోర్రిగ్రామమున వర్తకపునదులపొరినవి. అచట కొద్దయంది బ్రిటిష్ వైనికులు దిక్కుకొనిరి. వారు కుక్ వారమునాడు రాత్రి వెల్లెడవరకు వున్నపోరి. కనివారమునాడు దురుమున ఆంగ్ల సహాయ సేనలు పలుసారులు శత్రువులను తలపడి సన్నీ లతో పొడిచినాతేశేపు లగు నాంగ్ల సైనికులను కాపాడెను సేనల వెనుకభాగమున క్రమపద్ధతి సరికజరుగ చుండుటచే స్థానచలనములను నాకులము లేదని స్పష్టము.

బ్రిటిష్ పక్షి చెదరకుండుట.

ఇంతవరకు మా పక్షి చెక్కు చెదరలేదు. మా సైనికుల ధైర్యమింకయును చలించలేదు. జర్జనుల లాభము లధిక మనుట నిజముగాని వారు పొందగలిగిన వాని కంటె 25 రిల్లెధి కముగ పొందెదమని తలచిరి. జర్జనులు పట్టుకొనినట్లు ప్రకటించిన సైనికుల సంఖ్య హాస్యాస్పదము. ముఖముభిని పోయ జరుగుట లేదు. కాని ఆంగ్ల సేన లధికముగ ధైర్య ధైర్యములతో వెదికించుచున్నది. శత్రువుల ఫిరంగుల ధాటి క్షిణించుచున్నదని పెర్రీ రాబిన్సను గారు ప్రాసన్నుండి ప్రాసిరి.

సంకుల సమరము.

జర్జనులు సంకుల సమరవిధానమునే నడుపుచున్నది. నిన్నును పగటిపూటను రాత్రివెన్నెలలోను మా సేనల మా సముఖో వెనుకనున్న స్థానముల వంకరు పోగా శత్రు లధికముగ సేనను ఆలసినమావారిపై గవముజేసిరి. వారు ము కొరకు నిరీక్షింపకుండగనే తలపడిరి. శత్రువులు వేగుడు ఉలనుదళములను వినియోగించు చున్నారు. నేడుదయ వెట్టిహాములకు మధ్య మేము తలపడితిమి. పరామర్శవారు పోరుచుండిరి. బెహ్రము తుత్తరమున వెద్ద సేనతో శత్రువు దయమున తలపడిరి గాని మాత్రంకంచెలను దాటిరాలేదు. జ నువేగులు పరిసరస్థలములలోని ప్రజలయొద్ద సంతకయొక్క పచరించి వారిని భీతిలచేయుచున్నారని అట్టివాడు దొర పో వారిని వెంటనే హతముచేయు చున్నాము.

మన సేనల ధైర్య ధైర్యములు

శత్రువులు వెనుకటి సోమురంగరంగమునంజే తీరముగ తలపడుచున్నారు. మేముచట పోరు భరమగువరకు వెదికించి శత్రువుల కుపకరించునని తోచినవాని సన్నిధిని నాశనముజేసి మరక్షితస్థానములకు మెల్లగ చేరుచున్నాము. గతరాత్రి యంతయును శత్రువిమానములు మా రాకపోకల మాగ్గులపైని బాంబులను వేసెను. కాని పగటిపూట మావిమానములను తల పడు సాహసమువానికిలేదు. మారనయుద్ధమున కిటీసల నింత ప్రబలయుద్ధము జరుగలేదు గాన కొన్ని పోట్ల స్థితిచాల సంది గ్గుముగా నున్నది అట్లుండక పోలేదు. శత్రువులకు నష్ట మపరిమితముగా నున్నది. మా సేనల ధైర్య మేమియును చలించుటలేదు.

సేనయందు లండనునగరము వారి సంపూర్ణ విశ్వాసము.

లండను నగరవాసులకు యుద్ధధింతయే గాని వేరుధింత యెలేదు. మార్చి 25 నాడు రైటరు విశేషములు మున్నగువారి ప్రకటనలు గల ప్రత్యేకసంచికలకొరకు ప్రజలు నిన్న గుంపు లగుంపులుగా కూడియుండిరి. ఎల్లవారును మన సేనలయందు సంపూర్ణ విశ్వాసమును కలిగియుండిరి. సెంటుక్వింటను వడ మట మన పంక్తి చీల్చబడినది మార్చి 25 నాడు కనివారమునాడు దురుమున పంపిన ప్రకటనమును చూచినపుడు ప్రజలకు కొంచెము నిర్విణ్ణతకలిగినది గాని తరవాత వచ్చిన ప్రకటనలవలన మరల నమ్మకము కలిగినది. శత్రువుల కధి క మగు సేనానష్టము కలిగినదనియే అన్ని వాదలవలనను స్పష్ట మగుచున్నది.

సార్వభౌముని సంజేము.

“మన సేనలు మీ చే నడుపబడి ప్రబలము శత్రు సేన సత్య ధి క ధైర్య ధైర్య ప్రతాపసా సత్యాగమలతో నిరోధించుచున్న వని నాకును సామ్రాజ్య వాసులందరికిని విదితమైనది. సామ్రా జ్యవాసులు వైద్యమునందు సంపూర్ణ విశ్వాసముతో కాంత ముగా నున్నారు. భగవంతుడు వైద్యము ననుగ్రహించితో ఆపత్కాలమున ధైర్యమును ప్రసాదించును గాక” అని బార్ని చక్రకర్తి గారు మార్చి 25 నాడు గారికి తలపడినది.

మార్చి 25 గారి ప్రత్యుత్తరము.

“శ్రీ వారు పంపిన తలపెత్త ప్రతి వైనికునకును గూడ సభి కోల్పోవాజనక మైనది. సామ్రాజ్యమున కంతటికిని గూడ సంప్రాప్తమైన ఈ మహావిషయదళ యందు మేము మీ విశ్వాసమునకు పాత్రుల మగునట్లు శక్తింపచనలేక పనిచేసెద మని వందనపూర్వకముగా విన్నవించుచున్నాను” అని హే గు గారు మరల సార్వభౌమునకు తలపడినది.

మంత్రివర్గమువారు సేనల సభి నందించుట.

మంత్రి వర్గమువారు సేనల సభి నందించిరి. అత్యధిక శాత్రు సేనానిరోధ సమర్థముగు నాంగ్ల మహా వాహినీ ప్రతాపసంపీక్షణమున సామ్రాజ్యమంతయు సభి కముగ నుప్పొంగుచున్నది. సామ్రాజ్యగౌరవ సంరక్షణ దత్తుమగు మహా సైన్య ప్రతాపాలము ప్రజ్వలి వివిధజేత స్వాతంత్ర్య వివాదమున కంత్య ప్రయత్నమునకు సమకట్టిన వైరి వాహినీ కాంతారము నావలతి గొను గాక యిది ఎల్లవారును సంపూర్ణ మగు నమ్మకముతో నిరీక్షించుచున్నారు. సైన్యవాసులందుండిన మేము చేయుగల సేనను సంపూర్ణ సామ్యులమై యొన రింప సంసిద్ధులము. నష్టపడిన సేనలను శతస్థులను పూరించుటకు శ్రోత సేనలను శతస్థులను ఇతర పరికరములను రంగ రంగమును చేరియేమున్నది చేరుచున్నది. ఇంకను వేరగలవు అని మంత్రిలు ప్రకటించిరి.

జర్మను పత్రికలు.

ఈ పాఠశాల పాఠ్య పుస్తకము జర్మను పత్రికలు వ్రాయుచున్నవి. శత్రు సేన లపారముగ నెదిరించు చున్నది. భారతదేశముగానున్నది. బ్రిటిషు సేన లత్యధిక దైర్ఘ్యసాహసములతో పోరుచున్నది. కొలొనెల్ జేటు వ్రాసినది. ఈ పుస్తకము కొన్ని నెలలదగ్గర జరుగును గాని యంతలో లేలు నదిగాదని కొలొనెల్ వాల్కెట్రెటగు పత్రిక వ్రాసినది. మిత్ర మండలి నిజమ సేన యొకన కదలలేదని చాల పత్రికలు వ్రాసినవి.

అమెరికావారి భావము.

జర్మనుల అవస్థానందము విఫలమగునని ప్రవీణులందరును ఏకాభిప్రాయముగా నున్నారు. 20 లక్షల అమెరికా సేనను సాధ్యమగునంతత్యరలో పాశ్చాత్యరంగమునకు పంపకలేదు. మరి 20 లక్షలను జేకమున సిద్ధపరుపలేదని నెలెసుఫలో జర్మనులు వ్రాసుచు నుండిరి. జర్మనుల అవస్థానందము వార్త తెలియగ లే ప్రజలపరిమితముగా అమెరికాలో సేనలో జేరుచున్నారు. ఈ నెల 23-న తేదీని చాలమంది వచ్చి చేరిరి.

విల్సనుగారి అభిప్రాయము

ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు మార్చు 21 వ తేదీన గారి సభి సందించు తంతివార్త నంపిరి. బ్రిటిషు సేనల స్థైర్యమును కొని యాడి విజయమును సూచించిరి.

విమానదళ ప్రశంస

ఆంగ్ల విమాన, నౌకావిమాన, ఆస్ట్రేలియా విమానదళములు చేసిన ఘనకార్యములకు విమాన సంఘమువారు వారిని ప్రశంసించిరి.

పరాసు సేనలు నోయనున వదలుట.

15 వ తేదీ రాత్రి మా సేనలు గ్రక్రముగ నోయనున వదలెను. ఓయిటి కుడిగట్టుకు మేము సుబలముగ కాపాడుచున్నాము. సోమవారమునాడు సాయంకాలము పోరు ప్రబలముగా జరిగినది. రాత్రి నోయను మొదలు చాల్సెనువరకును శత్రువులు రంగమునందంతటను చాలసాయలు కలపడిరి. నోయను యొద్ద మా భేదరంగులు బాగుగా నమర్చబడినవి. అచట మా పరాకులకు ఫిరంగులు తోడ్పడుచున్నవి. అచట మా పరాకులు తీవ్రముగ నెదిరించి శత్రువులకు చాలనష్టమును కలిగించెనని పరాసువారు తెలిపిరి.

జర్మను ముఖ్యోద్యమము విఫలమగుట.

అధికారులట్లు చెప్పుచున్నారు. శనివారమునాడు యుద్ధరంగమున నౌకలీతికి యోధుడెను. వాన బ్రిటిషుపరాసు నైవ్యములు విజయమున కలంపబడెను. ఇప్పుడా భయము పోయినది. అన్ని నైవ్యములుకలసి మెలసి తిరుగుచున్నవి. మనవైనికుల కొక్కొక్కాహ మర్మిధికముగనున్నది. బ్రిటిషు పరాసు సేనానిగ్గముల సఖ్య మనునది దివ మభివృద్ధి నొందుచున్నది.

ఎప్పు డెచట మిత్రమండలి మూలబలము లన్నియును నుపయోగింపబడనో మని జర్మను వార్తా పత్రిక లింకను కలపోయెను నే యున్నది. ఇంక నేమియు తీర్మానింపబడలేదని కలంచుచున్నారు. మహా ప్రతియుద్ధము త్వరలోనే జరుగనున్న దనియు బహుశః అదియే యుద్ధస్థితునున కాయువు పట్టియు పరాసు అనుభవజ్ఞులు కలంచుచున్నారు. హిందెంబర్గ్ గా రప్పడె కొన్ని మూలబలముల వినియోగించి రనివారు నమ్ముచున్నారు.

బ్రిటిషువారి టిల్లు ప్రకటించు చున్నారు. రాత్రి యుద్ధ మాపి చేయబడెను. రాయి, ఆస్ట్రెల కుత్తరమున తమ క్రొత్త ప్రజేమును మనసయినికులు బలరచుకొనుచున్నారు. సోమన కుత్తరకటమునందు యుద్ధమింకను జరుగునని కలంపబడుచున్నది. కాని యచట యుద్ధ మింకను ప్రారంభింపబడలేదు. సోమనకు దక్షిణమున రాయి చాలసేనుసమీపమునందు ఆంగ్లపరాసుదళములకు శత్రువులీయదము మెదిరించుచున్నారని తెలుపబడెను. శత్రువులకింకను అపారమనష్టములు గలుగుచున్నవి పశ్చిమరంగమందలి అన్ని తావుల నుండియు నెదిరు రణరంగమున క్రొత్తబలముల నంపవలసివచ్చెను. అ యుద్ధమున నుమారు 70 కంటె నెక్కుడు శత్రుదళములు పోరాడెననినది.

పత్రికావిమర్శలు.

అమెర్షన్, మార్చి 25:—అనుభవజ్ఞులు ముందు నంది లాక్షముల గలవని కలంచు చున్నారు.

డెయిలీ క్రానికలు ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:— జర్మనుల నైవ్యకన్యము 150 వేల బలకొనినను వారు విశేషముగ నష్టమునే పొందినట్లున్నది. వా రేదియో నిశ్చయముగానించు వైని క విజయమును బడయలేక పోయిరి. మీదుమిక్కిలి మాటికి 8 లేక 10 చొప్పున నైవ్యులను గోల్పోయిరి. ఆకొలదిని వైన వారు మిత్రమండలివారికి తగిన నష్టముల గలిగింపలేకుండిరి. మనుష్యబలాధిక్యత మిత్రమండలిపక్షమున నభివృద్ధివొందు ఈ సమయమున నీనష్టము శత్రువులకు చాల బాధకరముగ నుండగలదు. ఆంగ్లపరాసు నైవ్యములుండువోట నింతవర కేమియు లోపము గన్పించదు. ఇకమీద నొనరించు యుద్ధము శత్రువులకు చాలకష్టతరముగ నుండగలదు.

పారిసుపై ఫిరంగులు

లండను, మార్చి 25:—మారగాములగు ఫిరంగులు పారిసు నగరముపైని గుండ్లను వదలుటగూర్చి కనీసము 28 వైళ్ల దూరమున నుండునని నిపుణులు నిశ్చయించిరి. గోధానునుండి బాంబులువేయుటకులన కలిగినంతనష్టముగూడ వీనివలన కలుగుట లేదు. ప్రజలను లేదెరించుటకు మాత్రమే జర్మను లీ గుండ్లనుచేసి యుంచురు గాని వీనివలన కలుగునష్ట మత్యల్పము. బహుశా ఆఫిరంగులను లండనుపైనిగూడ జర్మనులు ప్రయోగింపవచ్చునని అచటివా రనుకొనిరి.

ఇంగ్లండు

ఇటీవలి యుద్ధనౌక చర్య

లండను, మార్చి 24:—మార్చి 21 వ తేదీన డెన్మార్క్ నౌకల శత్రు యుద్ధనౌక చేసిన చర్యనుగుఱించి అది యంత యజ్ఞాచిన యత డిల్లు చెప్పుచున్నాడు. బ్రిటిషు యుద్ధనౌకలు, “బోథా” “మారిసు” లను, పరాసు యుద్ధనౌకలు “మెనాలు మేగాను” “బబీరు”ను ఉదయమున ఛేనలులో తిరుగుచు ఉత్తరమున నేదియో తుపాకిచప్పుడునువినె. విడువబడిన పరాసుశత్రువుల శత్రువులన్నిహారముగ ముట్టిడించుచుండిరి. అంత “బోథా” నౌక త్వరితముగ శత్రువుల మీదికి బోయి తుపాకుల గాల్పెను. అంత దాడిదారు లదృక్పథులైరి. పిమ్మట మిత్ర మండలివారు వాసుధ్య భాగమున శత్రువు కొఱకు వెనకును పీకటిలో నెరు మోపుచుండుటను గాంచిరి. వెంటనే వారు తుపాకుల గాల్పిరి. అంత ఇరుకక్షుల వారికిని దారుణమును పోన జరిగెను. మారిసు నౌక శత్రుల మీదికి బోయి వెద్ద యుద్ధ నౌక ను ముంచి వేసెను. బోథానౌకయు శత్రునౌకలమీద విశేషముగ తుపాకులగాల్పెను. వారి నాల్గవదల నదిచుద్ధ్యుల ప్రయత్నేనను. పిమ్మట బోథానౌక మట్టు తిరిగి శత్రువు నెదిరింప ప్రయత్నించెను. అటుల చేయుటలో పరాసు యుద్ధనౌకలచే గాఢముగ గొట్టబడెను. మారిసుయుద్ధమును అపివేసి బోథాకు సహాయము చేయబోయెను. పరాసునౌకలు ముంచివేయబడిన జర్మను నావికుల గాపాడనేగినవి. జర్మనుదాడిదారులు మొత్తము 18. ఆ 18 ని ఆంగ్లపరాసునౌకలు అయిదును వెనకటిమి వై విన రించినీరిని చెల్లాచెదురు చేసినవి. తక్కిన 15 శత్రునౌకలును ఇంటికిబోవుచు ఓప్పెంకువద్ద విడిసెను. అచట వానిమీద బాంబులువేయబడెను. మరినాలుగు శత్రునౌకలు కూలినవి. అంతటి శత్రువులబాధలు అంత మొందలేను. చివరవరకును వారిని మిత్రమండలివారు వెనదరిమి గుండ్లనష్టము పాల్పేసిరి.

హిందూ దేశపు ఆవుతోటలు.

లండను, మార్చి 25:—ఇంగ్లీషులు ఇన్నిటిట్లుగూడ వారు కెనడాకొనిన ఆవుతర్రములను మార్చిక నేడియను తోళ్ల పరిశ్రమలవారు చాల సంతసించిరి. కెనడా వాణిజ్యమంత్రి వర్ణమువారు వాని ననేక ప్రదర్శనకాలల కంపదలచుచున్నారు కెనడా కార్మిక సంఘములలో ననేకులు వివరముల గోరుచున్నారు. హిందూ దేశపు చర్రములమీద దొరతనమువారు విధించిన పన్నుల నిండుక తగ్గించిన హిందూదేశముతో విశేష ప్రమానముగ ప్రత్యక్షవ్యాపారము జరుగ గలదు.

లండను, మార్చి 25:—నావికాధికారు లిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—మందుగనుల తుడిచివేయు నౌక 22 వ తేదీనొక మందుగనిని తాకి మునిగిపోయెను. ఇద్దఱు ఉద్యోగియులును, 64 గురు నావికులును మునిగిపోయిరి. 23 వ తేదీన ఓ కొనుట జరిగిన పిదప నౌక యుద్ధనౌక మునిగిపోయెను దాని మీది యుద్యోగి యొకడును నావికు ఓకడును మరణించిరి.

నౌకావిమాన ప్రచలనము.

లండను, మార్చి 25:— 21 - 24 వ తేదీల మధ్య డెన్మార్క్ నుండి వచ్చిన నౌకావిమానములు 10 శత్రువిమానముల నేలగూల్చినవి. 7 విమానములను శత్రులకన్యమునుండి తప్పించి క్రిందికి కరిమిచేసినవి. శత్రువుల ఆకాశబుట్టసాక దానినేల గూల్చిన వి. బూగ్జీను నౌకాశ్రయములమీద మూడుసార్లు దాడుల నొనరించి కాలలు మొదలగు వివిధప్రదేశముల మీద సమముగ బాంబులనువేసినవి. ఈవిమానము లనేక టూర్పుడో నౌకలను ఒక యుద్ధనౌకను మరియొక చిన్న సాయుధనౌకను ఎదిరించినవి. ఒక నావికుడు బలవంతమున సమద్రమున గూలుచుండ పరాసుయుద్ధ నౌక వానిగాపాడెను. తక్కిన విమానములన్నియు మరలినవి.

ఇటలీ

శత్రు అవస్థానందము

లండను, మార్చి 25:—వాల్కెట్రెనుగారు ప్రధాన కార్యాలయమునుండి ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు. కొండలమీది మంచు అపహృతమైన యంతనె ప్రెంట్లలో శత్రువులు మహాదనస్థానందము నొనరింతురని కలంపబడుచున్నది. వెనుక బలకత్తరముగ సన్నాహముల నొనరించుకొని రణరంగమునందలి ఆస్థియనులు తుచ్ఛములగు పత్రముల పందిపెట్టుచు ఇటలీవారి యుత్సాహము నణగగ్రోక్కవలయు నని ప్రయత్నించుచున్నాను.

అమెరికా

మిత్రమండలివారికి తేయాకు.

వాషింగ్టను, మార్చి 24:— పంటకాలము వరకును మిత్రమండలివారికి గోధునులను సరఫరాచేయలసి యున్నది. కాన అమెరికాయందలి గోధునుల వ్యయమును సగము వరకు తగ్గింపవలసినదని ఆహారాధికారు లు తీర్మానించెనని.

తటస్థుల నౌకలు.

వాషింగ్టను, మార్చి 24:— స్వీడనువారు 2,50,000 టన్నుల నౌకల నిచ్చెదమనిరి వానిలో బ్రిటిషు అమెరికా దేశములవారు చెరిగము పుచ్చుకొందురు. లక్షల టన్నుల నౌకలు రణరంగమునం దుంచబడును. వార్యేనుండి 6 లక్షల టన్నుల నౌకలను పుచ్చుకొనుటకు అమెరికావా రేర్పాటు చేసిరి. అవి యన్నియును రణరంగముననే యుపయోగింపబడగలవు. ఇహాను నౌకలను గూర్చి రాసుబారములు జరుగుచున్నవి.

స్వేచ్ఛాముఖము.

వాషింగ్టను, మార్చి 24:—బొక్కసపు కార్యదర్శి మెకానాగార్ టిల్లు తెలియబడిరి. మూడవ స్వేచ్ఛాముఖము మొత్తము లక్షకొట్లదోలరులు. సంకల్పరమునకు మాటికి 4 వృద్ధి. అన్ని చందాలును అంగీకరింపబడును.

జర్మనుమోగారు పడవను పట్టుకొనుట.

వాషింగ్టను, మార్చి 26:— జర్మనులచే నడిపింపబడుచుండిన మోటారుపడవ “అగాసిజ్జ”ను అమెరికాయుద్ధనౌక పట్టుకొనెను. ఈపడవ కాంతమహాసముద్రమున దోపిసుల చేయుచున్న దనియు, ఎట్టి యుద్ధనౌకనైనను ముంచివేయగలిగియుండెడి దనియు చెప్పుబడెను. మెక్సికో పశ్చిమతీరమున నది యమర్చబడెనని చెప్పుబడుచున్నది.

హాలండు

డచ్చివారి ఓడలు.

కేపుటౌను, మార్చి 25:— “ఎసెన్టీ” సమానేశ్వరుడు మున హెన్రుబాగుగారు మిత్రమండలివారి చర్యను (హాలెండు ఓడల పట్టుకొనుటను) గర్హించి దక్షిణ ఆఫ్రికా ఇక్వెటోరుమున పాల్గొనెనా యని యడిగెను. దక్షిణఆఫ్రికా సామ్రాజ్యాంతర్యాగ మగుటజేసి అదియు యుద్ధమును త్వరితముగ ముగించుటకు చేతనయినంత సహాయమును చేయవలసియున్నదని గోధాగారుచెప్పిరి. ఈవిషయమున దక్షిణఆఫ్రికా నెక్వరును సలహాచేయలేదు. అయినను మరి.తచిట్క గలిగించు అభిప్రాయముల వ్యక్తీకరించుట కనశ్చిత్తములేదు. జర్మనీకి సహాయకాచుగుని నెర్దాని నత దొనరింపను. (ఉత్సాహము)

నాతావరణ కాశ్రమము.

ఆంధ్ర జాతీయ కళాశాల.

అప్రమ వార్షిక తీర్మానము

బందరు ఆంధ్రజాతీయకళాశాల అప్రమ వార్షిక తీర్మానము శ్రీమతి ఆనీబెంటుగారి అధ్యక్షత క్రింద కడచిన తీర్మానమునాడు జరిగెను. నాటి సాయంకాలము ౩ గంటలకు బీసెంటువర్యులు, ఆరంజీలుగారు కళాశాల కార్యాలయము (వర్క్ షాపు)ను జూచిరి. డాక్టరు భోగరాజు పట్టాభిసేతారామయ్యగారు వారిని వర్క్ షాపు లోనికి దీసికొనిపోయి అన్ని యంత్రములను, పనిముట్లను జూపిరి. కార్యాలయమును సందర్శించిన వెనుక పిల్లస్వర్గోపి సంగీతపాట జరిగెను. 4.30 గంటలకు వైన వార్షిక తీర్మాన మహాసభ సమావేశమయ్యెను. జి. ఎన్. ఆరంజీలు, జి. జి. కాటన్ (జిల్లాజడ్జి), డి. బి. వారణాసి సుబ్రహ్మణ్యము పంతులు (రిటైర్డ్ జిల్లా జడ్జి) సి. వి. సంపత్ అయ్యంగారు (డిప్టీ కమిషనరు), కె. కృష్ణమాచారి (సబ్ జడ్జి) టి. ఆర్. నరసింహమూర్తి (అడివకల్ డి. మనసలు) దక్షిణవల్లూరురాజు, వేమూరి రామచంద్రరావు, వేమూరు సుబ్బారావు, వల్లూరి మార్య నారాయణరావు, ఎన్. హనుమంతరావు, ఎస్. జగన్నాథం, టి. రామస్వామి (బారిష్టరు) గార్లు సభ నలంకరించిరి.

కళాశాల విద్యార్థుల వందేమాతర గీతములతో కార్యక్రమము ప్రారంభింపబడెను. మతియొకవిద్యార్థి స్వాగత గీతమును జదివెను.

అనంతరము అధ్యక్షు గారు ప్రారంభోపన్యాసము నిచ్చుచు, 6.00 ముల క్రిందట కళాశాలను దర్శించుభాగ్య ము మెకు గలిగెననియు, ఇప్పుడా కళాశాల యువయోగమును, బలమును వృద్ధిచేయుట తాము చూడగలిగితిమనియు చెప్పెను. పిమ్మట కళాశాల సంఘ నివేదికమును డాక్టరు పట్టాభిసేతారామయ్యగారు చదివిరి.

కళాశాలవర్గంలోకి రాజాలనందులకు చింత వెలుపుచు ఎ. వై. జి. కాంతల్ (కలక్టరు) జె. హెచ్. కసిన్సు టి. శివశంకరము మున్నగువారు ప్రాసిన యుత్తరములను తండ్రి వార్తలును చదువబడెను. పిమ్మట కృష్ణమాచారియను విద్యార్థి "భరతమాత" గీతముల నాంగ్లమున చదివిన యనంతరము ప్రిన్సి పలు కె. హనుమంతరావుగారు జాతీయవిద్యను గూర్చి యువ న్యాసమును చదివిరి. భర్తృహరి సుభాషితము నుండి కొన్ని శ్లోకములు వర్ణింపబడినవెనుక బహుమానప్రదానము జరిగెను. కళాశాలకు చేర్చబడిన రాతిపాళాయందు చదువు పంచమ విద్యార్థులకు వస్త్రములు పంచబడెను.

పిమ్మట బీసెంటువర్యు తన యువన్యాసము నారంభించి దేశీయవిద్య మొదట కాశీయందలి నెంటులు హిందూ కాలేజీయందును, పిమ్మట బంగాళీయు నందును, క్రమముగా ఆంధ్ర దేశమునకు బ్రాకెననియు, దీని ఫలమే ఆంధ్ర జాతీయ కళాశాల యనియు చెప్పి, పాశ్చాత్య విద్యనుగూర్చి వీర్ణముగ నుడివెను. పిల్లవానికి బాగుగా విద్య నేర్పవలెననిన, వానిని పాఠశాల గదియందుంచి తెదరించుటకన్న ఆటలాడు స్థల ముననే యంచి బాలుని కుతూహలకరమగు స్థితులైర్పించి నచో వానికి విద్య బాగుగా పట్టువచ్చును. చిన్నతనము నుండే బాలకులకు విజ్ఞానమలవడి స్థిరముగ నేర్పడును. చిరస్థాయిగ నుండదగు విజ్ఞానము కనుకనే ఆమకూలపరిస్థితులతో, మహాప యోగకరముగ నుండుట్లు విజ్ఞానోపదేశము చేయవలెను. హిందూ దేశమునందును, పోలండునందును తప్ప లోకము లో నింకే దేశమునందును విదేశభాషలో విద్య నేర్చు దుష్టం క్రము లేదు. విదేశభాషలో విద్య నేర్వవలసిన అవసరమేమి యో కనపడదు. విదేశభాషను నేర్చుకొనినప్పటికే చాల కాలముయి, ఉపయోగకరమగు విద్య నేర్చుకొనుటకు చాలి నంత యవకాశము లేకుండును. ఉపయోగకరమగు విద్య నేర్వవలయుననిన చానకు కవివరుని పురాత నాంగ్లేయ గ్రంథముగాని, అడినక కవివరుని నవీ నాంగ్లేయ గ్రంథముగాని, పఠించుట యెందులకు. విద్య యుపయోగకరముగ నుండ వలయుననిన నది దేశ భాష యందు, మాతృ భాష యందు నేర్పబడవలయును. ఇట్టి విద్యావిధానము లేకుండుటయే ఇప్పుటివిధానమునందలి ప్రబల మగు దోషము. ఈ దోషము తొలగింపబడిననే తప్ప విద్య కుని ప్రయోజనము గలుగదు. విద్య జీవనయాత్రయందు మార్గ దర్శకముగనూ, ప్రయోజనకరముగ నుండవలయును. అనవసర ముగ పనికిమాలిన విషయములను నల్లించించి బాలుని మెదడును పొడుచేయుట భాష్యముకాదు. ఇప్పుడున్న పరిశోధనా నము విపరీతము. దీనివలన నిజముగ బాలుని విద్యాయోగ్యత తెలియదు. అతడు నేర్పినవిద్య అతనియం దెంతవలకులతో, కాలక్రమమున నెట్లు అభివృద్ధి నొందినో తెలుపగల విషయములో బాలుని విద్యాయోగ్యతకు నిదర్శనము. బాలుడు

తాను నేర్చుకొనినవిద్య యెంతవల కుపయోగపడుచున్నదో నన్నాడో, ఎంతవల ఆవిద్య బాలుని సన్మార్గచారమునకును, జీవనోపయోగమునకును ప్రయోజనకారి యగుచున్నదో పరిక్షించుటయే సక్రమమగు పరీక్ష. విద్య సంపూర్ణముగా చేసి యప్రమఖుల యాధీనముక్రిందనే యుంచి, దేశీయానుగుణ్య విధముననే నేర్పబడునట్లు చేయవలెను. ఇదియే దేశీయవిద్య. ఇదియే భరతవర్ష మున కగత్యము. అనంతర మామె ప్రస్తుత దేశీయవిద్యోద్యమమునుగూర్చి చెప్పెను.

కార్యక్రమసంకీర్తనము డి. బి. వారణాసి సుబ్రహ్మణ్య ముపంతులుగారు అధ్యక్షు గారికి నమస్కరించిన వెనుక సభ ముగిసెను.

బందరులో ఆనీబెంటువర్యు హోమయోగకరపునను మహాపన్యాసమును గావించెను.

బొంబాయి వర్తక సంఘము. ఈ సంఘమువారి సాంకేతిక సభ నిన్ను టిడినము జరుపబడెను. రాబోవు రాజ కీయ సంస్కరణములను గూర్చి ఎం. ఎన్. హాగారిట్లు చెప్పిరి. రాజప్రతినిధి కార్యదర్శిగారల ఆలోచనాఫలితముల కందర మాతురతతో నెదురుచూచుచున్నాము. కొలది మానములం దాసంస్కరణములు ప్రకటింపబడి విమర్శింపబడును. సంస్కరణము లెట్టివైనను చాల ప్రాముఖ్య మైనవని ఈ సభవారును, హిందూదేశ మందలి అసభికార యూరోపి యను బందరును తలంచుచున్నా రనుటకు సంజేమామలేదు. ఈ సమయమున నేను రెండుసంగతులను సూచించుచున్నాను. ఈ దేశపు భూతకాల రాజకీయ సమస్యకు ఈ దేశమునందలి ప్రతియూరోపియనును చాల జాగరూకతతో నాలోచింపవలయును. ఆదిచాల కష్టమైనదిగావున నిట్లాలోచించుట వలన నె మనము మంచి నిర్ణీతమునకు రాగలము. రెండవ దేవున: సంస్కరణములు ప్రయరింపబడిన పిమ్మట మన మించుకయు విరోధభావమును జూపవలదు. వాని నతి గౌరవముతో మన్నింపవలయును. అందరి ఆలోచనలు నెకేవిధమున నుండవు. అందరికీ సరిపడు సంస్కరణ ప్రణాళికను మానవు లెవ్వరును తయారుచేయలేరు. మనము కొంచెము కొంతమహింసించి మితవాదులగు భారతీయులు మనతో నేకీభవింపగలరు. ఇట్లంటినని మనము గ్రుడ్డి యెద్దువలె నన్ని సంస్కరణముల నంగీకరింపవలెనని గాని, అతి ప్రాముఖ్యములుగ మనకు గన్పించిన సూత్రముల విడనాడవలయుననిగాని నా యుద్దేశ్యము కాదు. అయిన భారతీయులలో ననేకుల అభిప్రాయమును, మన యభిప్రాయము నేకీ భవింపగలవని నేను క్రిందటిసంవత్సరము చెప్పియుంటిని. అట్టి వారును మనమును అంగీకరించుచు తి నె మాం పేగు గారు సంస్కరణము లుండగల వని నేను విశ్వసించుచున్నాను. అట్టి విశ్వ తవలన నే హిందూదేశభాషివృద్ధి యు మన సంఘాభివృద్ధియు చేకూరగలవు. రాబడి పన్ను సవరణవిల్లును తక్కించువపుడు దొరతనమువారు తమ అభిప్రాయముల కనుకూలముగ నుండిరియు, హిందూ దేశరక్షకబలమును గూర్చి ఈసంఘమువారు చేసిన వ్యాఖ్యలు సమముగ నె యున్నవనియు చెప్పుచు మరల తన్నాసంఘాధ్యక్షునిగ నెన్నుకొనినందులకు తన కృతజ్ఞతను తెలిపిరి.

బ్రాహ్మణేతర పురోహితులు.

ఆయా, బ్రాహ్మణేతర పురోహితుల గూర్చి "ఆంధ్ర ప్రకాశిక" పత్రికయందు చాలకాలమునుండి చదువుచున్నాను. "ఆంధ్రప్రతిక"లో నొక పంచముకు తాను పురోహితుడుగ నుండదని ప్రాసించున్నాడు. నిన్ను టిడినపు "ఆంధ్రప్రకాశిక" యందు చాదర్శవలన పురోహిత్యము చేయించుకొనిన బాగుండునని యొకరు ప్రాసించున్నాడు. కాని, బ్రాహ్మణులతో ధారకులును, బ్రాహ్మణేతర నాయకులును, దివానుబహద్రుల బిరుదాంకితులును, అంగ్ల భాషాభిరుచిలును అగు డి. బి. రఘుపతి వేంకటరత్నము నాయుడు ఎం. ఏ. గారిని బ్రాహ్మణేతర పురోహితునిగ నేర్పరచు లెంతయు యుక్తమని యెల్లరకును తోపకపోదు. వెల్లింగ్టను భవనమున బ్రాహ్మణేతరమహాసభ కూడినపుడు వేంకటరత్నము నాయుడుగారు భగవాన్విధానము జేసి, సభ్యుల మానసములను తన్మయత్వము గావించియుండిరి. అప్పుడుగ్గిమనలో కొందరము వారికి బ్రాహ్మణేతర పురోహిత్యనాయును నొనంగియున్నాము. కావున, నాడు కళాశాల ప్రధానోపాధ్యాయు ఖవేదని అత్యుపసభ లోతుటనే పురోహిత్యము మంగీకరించెనడ గాక! అని కోరుచున్నాను. జుక బ్రాహ్మణేతరుడు,

బండరు, మార్చి 26:—పీకింగునుండి టైము పత్రిక కిట్లు తంతి వచ్చుచున్నది: బోల్షెవిక్కుల మీదికి దండెత్తుటకు ప్రయత్నించుచున్న జనరలు నెమియోపుగారి యద్య మమున కనేకులు సహాను మొనరించుచున్నారు.

సర్ విలియము మాక్స్ వెల్లు గారు క్రిందటి సోమ వారము నాడు నెలవుమీద ఇంటికి (అమెరికా) బోయిరి. గ్రేసు బ్రదర్సు కంపెనీ మేనేజరు జి. పి. అయిరుగారు వారితో బోయిరి. ఈ ఆరు నెలల నెలవులు పూర్తియైన పిమ్మట వారు దొరతనపు కొలువును విడిచి నై వివరించిన కంపెనీలో ప్రవేశించెదరు.

రంగూను సబ్ డివిజనలు మేజిస్ట్రేటుగారు కప్రాను జి. సి. స్మిత్తుగారిని విడచి వెట్టుట కుత్తరువు నొసగిరి. అతని వద్ద మాకు నేరుల నల్లమందుండగా కని పెట్టబడి కేసు చేయబడెను. మేజిస్ట్రేటుగారు: కప్రాను ఆజాగ్రత్తకు కోపగించి వాని విడచిరి. కప్రాను నల్ల మందును దొంగిలించుటకు కట్టలో జేరియుండవచ్చునని అనుమానముట కవకాశమున్నదిగాని అందులకు బలమైన సాక్ష్యము రాలేదని మేజిస్ట్రేటునియెను.

బొంబాయినగరమునందు మొన్న టిడినము ప్రతివ్యాపారపు విశదప్రతినిగు లొకసభను గావించి ఈక్రిందితీర్మానముల జేసిరి. (1) యథాప్రకారముగనే బ్రోచిలో ప్రతి బజారుకు తెరచుట (2) ఇక ముందు బ్రోచిప్రతివ్యాపారము మరుప్రకటనము వరకాపి చేయవలెను. (3) బ్రోచిప్రతిభరలను తక్కిన ప్రతిభరలనుగూడ నిర్బితముల జేయవలసినదని దొరతనమువారిని గోరవలెను. ఈ కడపటి తీర్మానము ఓడి పోయెను.

మైసూరు సంస్థానమునందు కాసన సభలను కార్య నిర్వాహక సభలను విడచియుట కింతలోనే ఉత్తరువులు వచ్చునని తెలంపబడుచున్నది. అయిన నిందువలన జిల్లా డెప్యూటీ కమిషనరుల న్యాయాధికారనిర్వహణమున కెట్టి లోపమును గలుగదు. ఒక్కొక్క మండలమున 2 రు లేక 3 రు ప్రత్యేక న్యాయాధికారుల నియమింప నుద్దేశింపబడెను. ఇంకు వలన మరి రెండు మామలకుల రూప్యము లధికముగ క్షయ పరుపబడును.

చంద్రశేఖర క్యాండిల్ కంపెనీ, నల్లూరు. (1098)

1917-18 సంవత్సరంబున మదరాసులో జరిగిన కన్ఫరెన్సుననుసంధును, సర్ ఎన్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు, సి.వి.ఇ. గారివలనను యోగ్యతాప్రకంబుల బొందియున్న ఈకంపెనీ వారిచే "స్వంత ప్రియెస్" లో తయారు చేయబడిన క్రొవ్వ వత్తులు మిక్కిలి శ్రేష్ఠతమయి ప్రఖ్యాతిగాంచియున్నది. ఒక్కటొక్కటి 7 ఘంటలకు తక్కువ లేక నెలుగును. 200 వత్తుల వెట్టె 1-8 రు 18-0-0 200 బండివత్తుల వెట్టె 1-8 రు 18-0-0 మాడిరివత్తులు కొరవారు (రు 1-4-0) ఒకరూపాయ నాలుగణాలు ముందుగా మజియార్డరు ద్వారా పంపవలెను. ఏజెంసీ వలయునారు కంపెనీకి ప్రాసీ తెలిసికొనవచ్చును. 439

రంగుల చిత్ర పటము ప్రతి 1-8 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0 డి. సి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. మేనేజరు, ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయము పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు.

ఆంధ్రోద్యమము. మొదటి యె దాండ్ర మహాజనసభలయందలి సన్మాన సంఘాధ్యక్షుల, సభాధ్యక్షుల, యువన్యాసములు, వారి చిత్రపటములు, సభా తీర్మానములుగలవు. నెల ధూ 1-8-0. పోస్టేజీ నీకు ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయము, 7, రంగులకట్టిరి, మదరాసు.

ఈవత్సరము స్థానిక సంఘముల యాజమాన్యముక్రింద నున్న సేకందరీపాఠశాలలకు ప్రభుత్వమువారు 87,500 రూపాయల సొంతగుట కంగీకరించిరి. ఆంధ్రమండలముల వివర మిట్లు నూచింపబడినది:

జిల్లాబోర్డులు	పాఠశాల పేరు	సామాన్యములైనవి	రూపాయలు	పైసలు	గ్రాంథము	మొత్తము
1. బళ్లారి	బోర్డు హైస్కూలుల హర్షపహాల్లి	400	రూపాయలు 200	రూ	250	850
2. గోదావరి	బోర్డు హైస్కూలులు ఆమలాపురం	1000	" 3000	"	500	4500
3. కోరాపుట్లు	బోర్డు హైస్కూలులు జయపురం	600	" 600	"	400	1600
4. నెల్లూరు	బోర్డు హైస్కూలులు కావలి	1500	" 1500	"	1000	4000
5. ఆనంతపురము	మ్యూనిసిపల్ హైస్కూలులు ఆనంతపురము	200	" 400	"	600	600
6. బళ్లారి	మ్యూనిసిపల్ హైస్కూలులు బళ్లారి		" 500	"	500	500
7. ధారాపురం	మ్యూనిసిపల్ హైస్కూలులు ధారాపురం	800	"	"	200	1000
8. కడప	మ్యూనిసిపల్ హైస్కూలులు కడప	450	"	"		450
9. శ్రీకాకుళము	మ్యూనిసిపల్ హైస్కూలులు శ్రీకాకుళం		" 700	"	150	850
10. కర్నూలు	మ్యూనిసిపల్ హైస్కూలులు శ్రీకాకుళం	250	" 150	"	400	850
11. కర్నూలు	మ్యూనిసిపల్ హైస్కూలులు కర్నూలు	200	" 100	"	100	400
12. ఆనకాపల్లి	మ్యూనిసిపల్ హైస్కూలులు ఆనకాపల్లి		" 1000	"	200	1200
13. విజయనగరము	మ్యూనిసిపల్ హైస్కూలులు విజయనగరము	980	" 900	"	1120	3000

ఈక్రింద వివరింపబడిన ప్రదేశములలో స్థానిక సంఘముల యాజమాన్యముక్రింద నిర్మింపబడెనున్నట్టియు, వృద్ధి గావింపబడునట్టియు ప్రాథమిక పాఠశాలలకు ప్రభుత్వమువారు 68,995 రూపాయల సొంతగుట ఇందు ఆంధ్రదేశ వివరములు చూడమే పొందుపరచుచున్నాము.

స్థానిక సంఘపు పేరు	ఉద్దేశ్యము	మొత్తము
1. కర్నూలు	ప్రాథమిక పాఠశాల నిర్మాణమునకు	2317 రూపాయలు
2. ఒంగోలు	రెండు ప్రాథమిక పాఠశాలలకు తగు ప్రదేశముల కొనుటకు భవన నిర్మాణమునకు	7500 "
3. ఆనకాపల్లి	రెండు ప్రాథమిక పాఠశాలల భవన నిర్మాణమునకు పూర్తి గావించుటకు	1830 "
4. చిత్తూరు	మహమ్మదీయ ప్రాథమిక పాఠశాల భవన నిర్మాణమునకు	5000 "

ఆంధ్రవిద్యానిధి

శ్రీకాళియుక్తి సంవత్సరము.

1918-19 సం. వసూళ్లు.

ఇదివరలో ప్రకటితమైన చందాసామ్యము	314-6-7
వి. సత్యనారాయణరావుగారు తిరువళ్ళీకి	1-0-0
ఈశ్వరభాగిరథిరావుగారు గునుపూరు	2-0-0

మొత్తము రూ. 317-6-7

స్థానిక వార్తలు

(0) కగడముల ఎగుమతి:— రిజిస్ట్రేషన్ హిందూదేశము నుండి కగడములను తిరుగుతేయబడ గూడ దని హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారు కాసింది.

రైలువే మెయిల్లు:— హిందూదేశమునం దంతటను ఇక కొన్ని దినములనుండి రైలువే మెయిలుబండ్లు రెండు దినముల కొకసారి నడచుచుండుననియు, రైలు నుంకములు సెక్కుకడచేయబడుననియు వదంతిగానన్నది.

చెన్నపురి తోటమాలిల దళము:— ఒక సంవత్సరము క్రిందటినుండి మెసపాటేయియలో పనిచేసిన తోటమాలిల దళము తేలికదినము చెన్నపురికి తిరిగివచ్చును. మెట్టండు ప్రభువుగారునూ, వారి మిలిటరీ కార్యదర్శియు తేలికయడయును ఆ దళమువారికి రాయపురము ఇమ్మగ్రేవను దిసాయందు దర్శనమొనగడుగ.

దక్షిణఇండియా వాణిజ్యసంఘము:— ఈసంఘమువారి అద్వైతవాగ్ధి కోర్కెను సంఘమువారి భవనమునందు నేటి సాయంత్రము 5 గంటలకు జరుగును. రా. బి.సి. త్యాగరాజుపెట్టిగా రధ్యక్షతవహించురు. రిపోర్టుగామోడించుటయు, నూతనసంవత్సరపు కార్యనిర్వాహకవర్గము నెన్నుకొనుటయు జరుగును.

చెన్నపురి రయితువారి భూస్వాములసంఘము:— ఈసంఘము తరపున ఏప్రిల్ 4 వ తేదీ సాయంత్రము 5-30 గం. కు హంటుకోర్టులోని మహాజనసభామందిరమునందు సభ జరుగును. సంఘనియమములను కార్యనిర్వాహక వర్గము నేర్పబడును. గా. కె. చిదంబరరాధ మొదలయిన గౌరవవంతులు ప్రస్తుత మేర్పబడునది కార్యనిర్వాహకవర్గము గా: టి. రెండుగారియార్, టి. వి. గోపాలస్వామి మొదలయిన, వి. టి. గోరప్పయ్య అయ్యారు. వి. వి. వైద్యరామయ్య, కె. కోటిశర్మ, కె. జాగేశ్వరరావు, ఇ. సి. గుండుగడ్డిగార్లు, వి. వి. యాదవరాయణులు కొందఱును సందర్శింపబడినట్లుగాను, ఇతరులతోమీద వినియోగపడే ప్రాజెక్టులను.

దేశీయవిద్య

జి. ఎస్. ఆరండేలు

మనదేశము విద్యాద్యమమునంద ముఖ్యప్రయత్నికాలము సమీపించుచున్నది. మన మిదివఱకు చేయుచుండిన యత్నములతోను ప్రభుత్వముచేయి చున్న చెప్పకలయును. మనము కార్యభారము వహించగల కొందఱు ప్రముఖులను సామ్యము సమకూర్చి నిర్వహణభారమునకు గడంగవలెను. మన యుద్యమము రాజకీయోద్యమము కాదు గాన నిది ప్రభుత్వమువారిచే లక్ష్యంబు బడదని మన మనుకొనదగదు. భరతపుత్రులను భారతభూమికి సత్పూర్ణముగను, సామ్రాజ్యమునకు సత్పూర్ణముగను చేయుటయే మన యుద్యమఫలము. సామాన్యదృష్టికి యుద్యమోద్యమ మిది యని గోచరించు ను గాని ప్రభుత్వమువారు తమకు పట్టుపడిన విధముననే దానినాలోచించెదరు. తామగ విధానముల ప్రకారము కాక అన్యవిధముల చేసిన నభివృద్ధిజలచుచున్న వారెవరు. ప్రస్తుతమున్న విధానము పూర్తిగా నిరుపయోగమని నేనను. ఈదేశమునందు పాశ్చాత్య విద్యాపద్ధతు తేర్చుటపలసి వచ్చెను. పాశ్చాత్య భిక్షాములను నేర్చుకొని అందు తమకు యోగ్యములైన వానినే యంచుకొని యితరములను ఆనలకు త్రోసివేయవలసి యుండెను. సుమారు 50 ఏండ్ల క్రిందట ప్రస్తుత విద్యావిధానము తప్పని సరియయ్యెను. కాని ఆవిద్యావిధానము వలన ప్రయోజనము పూర్తియయ్యెను. పాశ్చాత్యవిద్యయన నెట్టిదో దానియందు ఏయేవిషయములను మాత్రము నేర్చుకొనవలయునో వేసివేసి త్రోసివేయవలయునో, హిందూదేశమునకు దెలియును. కొంతకాలమునుండి దేశీయవిద్యా విధానముకొలుపు భరతవర్షము తడవుకొనుచుండెను. ఇప్పటికి. దేశముతడవుకొనుచు నేయున్నది. దేశీయ విద్యావిధానము నేర్పబడిన సాధించుట కొలుపు భరతమత దేశీయవిద్యాసంఘ మేర్పబడినది. ఈ సంఘము ఏమొక్క రాష్ట్రమునకో సంబంధించినదికాదు. సర్వభారతవర్షమునకు సంబంధించినది. దీనివలన దేశీయవిద్యాసమస్య తప్పక సమర్థింపబడునని కాని ఇదియే కడపటి ప్రయత్నమని కాని యనుకొనగూడదు. ప్రస్తుత విద్యావిధానము తప్ప మార్గముల ద్రోక్కుచున్నదనియు, నూతనవిధానముల నేర్పబడుట యవసరమనియు ఈ సంఘము లోకమునకు ప్రకటించుచున్నది.

జీవితములు, నవలలు

1 గోపాలకృష్ణగోఖలే	0-8-0	1 మంజువతి	12-0
2 మహాదేవగోవిందరాజుదేవ	2 జగన్మోహిని	0-10-0	
3 రామకృష్ణస్వామి	0-8-0	3 ఇందిరావసుంధరము	0-10-0
4 నివేదితాసోదరి	0-8-0	4 రంగరాజు	0-14-0
5 విదవనాథి	0-8-0	5 అమృతవల్లి	1-4-0
6 హర్షిణి ప్రభుత్వ	0-8-0	6 కళావతి	0-12-0
7 శ్రీ గ్రంథములు	నాగవల్లి	కొనుటాదీ	
8 పాల్నాథులు	నాగవల్లి	భవనము.	(322-404)

ఎం. జి. కృష్ణారావు అందుకో, నెల్లూరు.

Burma

Opium Smuggling Case. Captain Acquitted.

RANGOON, March 26. (Delayed in Transmission.) The Western Sub-Divisional Magistrate, Rangoon, to-day passed orders discharging Captain J. C. Smith who was charged with being found in possession of three seers of opium which was found by the assistant superintendent in the ship's safe in the captain's cabin. The magistrate commented on the carelessness of the captain in having left the key about in his cabin. There were grounds for suspicion that the Captain was a party to the smuggling but His Lordship did not consider that evidences amounted to more than this.

Calcutta

Sir W. Maxwell Leaves India.

CALCUTTA, March 26. Sir William Maxwell left Calcutta on Monday evening for Home via America in company with Mr. J. P. Eyre, the Managing Director of Messrs. Grace Bros. (India) Ltd. Sir William Maxwell who has, we regret to say, been in poor health lately more or less directly due to an accident he had 20 years ago, is on six months leave at the expiration of which period he retires from Government service and joins the Calcutta office of the firm of Messrs. Grace Bros. (India) Ltd.

Insured Parcels Theft. Whole Contents Returned.

CALCUTTA, March 26. It was reported last month that several precious stones were abstracted from nine insured parcels contained in a parcel bag despatched from Mogok post office, Burma, to the address of the Calcutta R. M. S. Office, and the Director-General of Posts and Telegraphs, India, sanctioned a reward of two hundred rupees for information leading to the arrest and conviction of the offender. Official information is now received that the person who stole the contents has returned practically the whole of the contents in a parcel posted to the address of the Superintendent, Railway Mail Service, Calcutta. The stones are being sent to the Postmaster-General, Burma, for identification and return to the senders.

A Case of Dacoity.

CALCUTTA, March 27. Mr. A. P. Peters, Deputy Magistrate of Howrah this afternoon was engaged in hearing of a case in which a Bengalee youth named Mohini Mohan Ghosh was charged with having committed a dacoity in the house of Mr. Hardinge Pyne a wealthy resident of Salkea on the 17th January 1916. The accused was some months ago arrested under the Defence of India Act and was interned at Rahjshadi and subsequently he was charged with dacoity and sent up for trial. Mr. Hardinge Pyne examined said that on the 17th January 1916 at about 7 p. m. the servant informed him that some gentleman were waiting to see him. He went downstairs and saw three more young men standing at the door leading to Baitakhana. As soon as they saw him one of them enquired of him if his name was Haridas Basu. He asked them why they wanted his name when one without replying to him, seized him by his left hand and the other two whipped out a revolver each and asked him to point out the place where he kept his valuables. They took Rs. 9000 in valuables and cash. The hearing was adjourned.

Bengal Social Service Exhibition. Sir S. P. Sinha Opens.

CALCUTTA, March 26. This evening Sir S. P. Sinha formally opened the social service exhibition organised by the Bengal Social Service League under the chairmanship of Mr. W. R. Gounlay, Private Secretary to the Governor. The exhibition will be open for six days and consists of numerous interesting charts conveying information with regard to social evils and diseases in all their aspects, their causes as well as results. Lectures by experts, physical demonstration, bioscopes shows and popular lectures on sanitation and kindred subjects have been arranged. In declaring the exhibition open Sir S. P. Sinha said that innumerable people were perishing everyday owing to dirt, preventable disease and ignorance and it was up to the young men of Bengal to do their utmost to remove this sorry state of things. The object of life was not to work for one's own prosperity but to work for the happiness of the poor, the sick and the indigent. Life was not worth living unless it was devoted to the service of humanity.

Unlawful Keeping.

CALCUTTA, March 27. Yesterday Mr. Koaye, Second Presidency Magistrate delivered judgment in the case in which a woman of the town and her daughter were charged with being in possession of five minor Bengli girls for an unlawful purpose. This was a test case of its kind and the Magistrate in convicting the second accused and fining her Rs. 200 observed that the defence Counsel had put in a report on the census of Calcutta of 1911 which showed that in 1911 over 1,000 girls under 10 years of age were returned as dependants on prostitutes, and as the official note stated it may fairly be assumed that they are being brought up to the same procreation. It was notorious that female children of these women almost invariably followed their mothers trade, and the fact that another woman brought up a female child to follow in the child's mother's footsteps did not appear to his honour to make much difference so far as the moral depravity was concerned. How long this horrible system had been going on was impossible to say, but apparently no effort had been made to stop it. This case so far as his experience went was the first attempt and he hoped it would not be the last.

Sir William Meyer, Finance Member of the Government of India, arrived in Calcutta yesterday and is staying with Sir Lanyon Warren. He will stay only a few days in Calcutta after which he goes to Madras and Bombay before leaving for Simla. He has his arrival about the middle of April. On Thursday Sir William will meet the committee of the Bengal Chamber of Commerce.

The Great War.

(o)
(Reuter's Agency)

Western Front

The German Offensive.

Bapaume Evacuated by British.

GALLANT ALLIED STAND.

LONDON, March 26.
F.M. Sir Douglas Haig telegraphs that enemy troops occupy Bapaume.

Continuous Attacks Beaten off.

The War office announces that we have to-day beaten off continuous heavy attacks on the Somme-Wancourt front. French reinforcements are arriving.

Voluntary British Retirement.

It is authoritatively stated that the British have retired voluntarily from Bapaume, westward of which we possess excellent defences. The town itself is relatively unimportant. It is significant that German correspondents speak of German losses at Bapaume as being comparatively heavy.

Enemy Progress.

The Press Bureau states that our troops this morning from the Somme northward to Wancourt beat off continuous heavy attacks with complete success, our artillery and machine-guns inflicting heavy losses. Our low flying aeroplanes repeatedly attacked the enemy's advancing columns further in the rear. A heavy attack in the afternoon by fresh enemy troops enabled them to progress westward and southwestward of Bapaume in the direction of Courcelles. We have been pressed back southward of Peronne in several places to slightly westward of the Somme. The enemy farther south made some progress capturing Nesle and Guiscard. French reinforcements are arriving in this neighbourhood. Our troops though tired, are in good heart and fighting splendidly. The enemy is only progressing at a cost of heavy sacrifices. Our losses of material have been heavy and include a number of tanks.

French Inflict Heavy Losses.

A French communique says:—The enemy is furiously and ceaselessly bringing in reinforcements. Our troops, obeying orders, are yielding ground foot by foot delivering vigorous counter-attacks and inflicting heavy losses. A desperate fight occurred round Nesle which changed hands several times. Rheims received 1375 shells during the past twenty-four hours.

Amiens the German Objective.

The "Times" says:—It is extremely significant that the enemy appeared to have appointed a whole series of new generals to conduct the great offensive. It was Von Huiter, who took Riga in September, who broke the British defences west of St. Quentin, with the resultant retirement of the whole British line between the Scarpe and Oise. Broadly speaking, all our forces between Arras and Peronne are moving back in the direction of the old line we held at the beginning of the battle of the Somme in 1916. The objective of the German advance is clearly Amiens, whose fall might enable the enemy to threaten our northern line, strike at the Channel ports and endanger Paris. But the German men have not broken through our armies; and positions are available, which, it is believed, are strong enough to check further advance however formidable. The real test is still to come.

GREAT AIR ACTIVITY.

Sixty-nine Machines Felled.

Aerodromes and Railway Stations Bombed.

Last night's British communique dealing with aviation says:—There was very great air activity and the day was remarkable for the weight of bombs dropped and the number of flights. Many thousands of rounds were fired from low altitude upon enemy troops. Aeroplanes reported the progress of the battle and informed the artillery of suitable targets. Low fliers bombed and machine-gunned masses of troops in the battle area. Over seventeen hundred bombs were dropped in the daytime on different targets, including Bruges docks, Aulnoye railway station, a large camp southward of Cambrai and on high velocity guns and hostile reinforcements. The fighting was the severest experienced. We brought down forty-seven enemy machines and drove down twenty-two out of control. Ten of ours are missing. After dark the airmen continued bombing and machine-gunning enemy troops opposite the battlefront. They also bombed Bruges docks and the aerodrome between Tournai and Mons used by night fliers. Over fourteen tons of bombs were dropped. All returned. One large enemy bombing machine landed behind our lines.

German Towns Bombarded.

Following the successful daylight raid on Mannheim and other objectives in Germany attacked during night, we dropped half a ton on the railway stations at Cologne starting a fire. Over a ton of bombs were distributed on the Luxembourg railway station where a fire started and the Courcelles Railway station eastward of Metz and two tons on Metz railway station. Direct hits were obtained on the bridge south-east of the town and on a stationary train which caught fire. A large fire was also started. Another ton was dropped on Thionville railway station where a moving train was derailed and a fire caused. All our machines returned.

Dogged British Defence.

Stories Stirring.

The doggedness of the British defence is illustrated by incidents described by correspondents. English advanced troops surrounded at Vendeuil held but from early Thursday morning until four on Friday afternoon.

The open country south of St. Quentin contained a number of strong redoubts equipped with machine-guns. These were enveloped by the advancing hordes, but resisted till nightfall when they surrendered or were stormed. The Buffs and London troops particularly distinguished themselves in two such episodes. In one case on Saturday twelve machine-guns held a ridge against overwhelming masses long after the infantry on both sides had been forced back. There was particularly sanguinary fighting in the village of Mory, where a small body of British were cut off. They fought throughout the night till their comrades repeatedly counter-attacked and rescued the remnant at the point of the bayonet on Saturday morning. Orderly activity in the rear shows that the troops are in no way shaken by the vast readjustment of our front.

British Line Unbroken.

German Expectations Unfulfilled.

Mr. Perry Robinson, writing from France, says:—Instead of the break which the enemy anticipated being made, our line is firm and continuous before the enemy's everywhere, and so far from having any notion of being beaten, the moral of our men remains magnificent. The German gains are large, but we know that the enemy counted on getting by this time three to five times farther than he has actually got. The German claims in prisoners are absurd. Instead of open warfare the Germans have before them armies unbroken and full of heart and spirit, and as our resistance stiffens their artillery bombardment gets less formidable.

Germans Continue Crushing Tactics.

Valiant Stubbornness of British Troops.

Reuter's correspondent at the British Headquarters telegraphing to-day says:—Throughout the long hours of bright sunshine yesterday, and the moonlight, the Germans continued their crushing tactics against our troops who have fought their way to the rear positions with valiant stubbornness. The enemy maintains the same old tactics relying on weight and constantly pushing fresh troops through his tired divisions. These new troops press forward without waiting for artillery support. The enemy is employing many small bodies of Uhlans mainly as scouting patrols. This morning we were counter-attacking between Nesle and Ham. The French are also in action. North of Bapaume the enemy attacked with considerable force at dawn but did not pass our barrage. German agents are spreading alarming reports amongst the civilian population in the neighbourhood of the battlezone but these are summarily dealt with when caught.

Splendid Spirit of our Troops.

The spearhead of the enemy effort is still directed against the old Somme battleground where our troops have been slowly falling back upon new positions under tremendous pressure, destroying everything likely to be useful to the Germans en route. Hostile airmen were very active all last night bombing our communications, but show little inclination to compete with our airmen in daylight. The situation in many places remains very confused which is natural in the fighting that has assumed more of the character of a war of movement than at any time since the battle of the Marne. The spirit and determination of our troops are beyond words. The enemy losses continue enormous.

London's Confidence in Army.

London is talking and thinking of nothing but the battle and crowds yesterday waited for special editions containing F.M. Sir Douglas Haig's communique and Reuter's special. The whole feeling is one of undiminished confidence in the army. There was momentary depression in consequence of the phrase in Sir Douglas Haig's Saturday morning communique, that the defensive system west of St. Quentin had been broken through, but later communique were more confident showing that the army was holding and there were no signs of disorganisation. On the other hand all accounts suggest that the enemy is bleeding copiously.

Honours for German Leaders.

AMSTERDAM:—A telegram from Berlin says the Kaiser, at main headquarters on 24th, conferred upon F.M. Von Hindenburg the Iron Cross with Gold rays, hitherto only conferred on Prince Blucher, upon General Ludendorff the Grand Cross of Iron Cross, upon Departmental Chiefs at headquarters Oak Leaves etcetera, and upon the rest of the departmental Chiefs the Kaiser's portrait with the signature and date of the battle March 21st to 23rd.

Press Comments.

Task Before Enemy Formidable.

LONDON, March 25th.—Exports are unanimously optimistic in their comments.

The "Daily Chronicle" says assuming the German losses to be at least one hundred and fifty thousand, they have sustained a reverse, for they have not obtained a strategical success directly conducting to a decision, while they have lost eight or ten per cent of their effectiveness without similarly lowering the Allies' efficiency. This is a matter of greatest importance to him at the present critical moment when the man power pendulum is swinging in favour of the Allies. No weakness at the Anglo-French Junction has yet been disclosed and the task before the enemy in the next phase of the battle is more formidable than that accomplished.

Reply to King's Message.

London, March 24.

The Press-Bureau states that F.M. Sir Douglas Haig has replied as follows to the King's message:—"Your Majesty's message has given universal encouragement to the whole army. I beg Your Majesty to accept our grateful thanks and assurance that we shall steadfastly continue to do the utmost to deserve the inspiring confidence which Your Majesty and the people throughout the Empire have placed in us in this hour of national stress."

Cabinet Express Nation's Thanks.

The Press-Bureau states that the Cabinet wishes to express to the army the nation's thanks for its splendid defence. The whole Empire is filled with pride watching the heroic resistance of the brave troops against overwhelming odds. Knowing their steadfastness and courage whenever the country's honour depends upon their valour, the Empire confidently awaits the result of this struggle to defeat the enemy's last desperate effort

to trample down free nations. We at home are prepared to do all in our power to help in a true spirit of comradeship. The men necessary to replace all casualties and guns and machine-guns required to make good the losses are either now in France or are already en route. Still further reinforcements and guns are ready to be thrown into the battle. (Lloyd George.)

German Press Menceuvre.

AMSTERDAM.—German newspapers are preparing the public for a long struggle. The "Cologne Gazette" reminds the people that Germans are dealing with the most formidable enemy, and the stupendous task is still ahead. The British are fighting with extraordinary determination and bravery. "Cologne Volkszeitung" says the gigantic struggle cannot be ended in a short time, perhaps not for months. Several papers point out that the Allies' general reserve has not yet been called on.

American Experts' Opinion.

WASHINGTON.—General Wood testifying before the Senate Military Committee, declared that experts were unanimously confident that the German offensive would fail. He recommended that the American army of two million men should be maintained abroad as soon as possible and another two million should be trained.

Recruiting Stimulated.

NEW YORK.—News of the fighting has stimulated recruiting and there was a rush of applicants for enlistment yesterday.

President's Congratulations.

WASHINGTON.—President Wilson has cabled to General Haig congratulating him on the British stand and predicting final victory.

German Chief Object Fails.

Frano-British Co-operation.

PARIS.—A semi-official statement says:—Momentary rupture of the front which on Saturday threatened to separate British and French armies has now been checked and an unit engaged in the struggle are firmly welded together. Moral of our troops is admirable and co-operation between the British and the French general staffs becomes closer daily.

The Great Allied Counter-move.

The German newspapers continue to speculate when and where the Allied reserves will be thrown in. The German war correspondents emphasise that no decision is yet in sight. French experts think that the time is rapidly approaching when a great counter-move will materialise and that this will probably be the crux of the battle. They believe that Hindenburg has already thrown in some reserves.

Fighting on the Somme.

British Retirement.

This afternoon's British Communique says:—Fighting died down during the night and our troops established themselves in the new positions eastward of Roye and Albert. Continuance of the fighting northward of the Somme is expected but has not yet developed. Attacks were reported to be developing this morning against the British and French, southward of the Somme, in the neighbourhood of Roye and Chaucelles. Enemy's losses continue to be severe and he has been obliged to reinforce battlefront from all parts of the Western theatre. Over twenty hostile divisions are known to have been engaged in the battle.

Air Service Congratulated.

Press Bureau states that Air Council has congratulated the Naval Air Service, the Flying Corps and the Australian Flying Corps on their splendid work in the great battle.

French Armies Retire.

Noyon Evacuated.

French communique says:—Noyon was evacuated during the night in an orderly manner. We are firmly holding the right bank of the Oise. The battle continued violently on Monday evening and at night the enemy multiplied attacks along the entire front from Noyon to Chaucelles. Our artillery is well established in the region of Noyon and effectually supported infantry, whose resistance and frequent counter-attacks are retarding thrust of Germans, who have suffered very heavy losses.

Great Britain

Indian Cowhides.

LONDON March 23.

Canadian tanners are greatly interested in the collection of Indian cowhides sent to the Dominions by the Imperial Institute and being exhibited in various centres by the Canadian Ministry of Commerce. Inquiries have already been received from the Canadian firms and probably when the Government restrictions on Indian hides are relaxed, considerable trade will be done direct with India.

Enemy Move in Central Asia.

"Times" Comment.

LONDON, March 26.

The "Times" in a leader on "Central Asian Menace" after emphasising suspiciousness of the behaviour of the Bolshevik leaders in fleeing from Petrograd and proposing to abandon Moscow and pointing out that swift German advances upon Nikolaieff and Kharkoff indicate converging movement towards the coal and iron fields of Donetz Basin, proceeds to say that the imperative problem is arising for Britain. The Turks may already be at Batum which is the terminus of Trans-Caucasian line, and they must also be moving from Erzerum in the direction of Kars, west of which at Sarikhanish they will obtain access to an important branch of the line, and having seized these termini, they will probably shortly reach the Caspian Sea despite possible resistance of disorganised troops of the New Caucasian Republic.

British Vessels Sunk.

LONDON, March 26.
The Admiralty states that a minesweeping sloop struck a mine and sank on the 22nd. Two officers and sixty-four of the crew were lost. A destroyer after collision on the 23rd sank. One officer and one man were lost.

**Naval Aeroplane Activity.
Seventeen Enemy Machines Felled.**

LONDON, March 26.
Naval aeroplanes from Dunkirk, between the 21st and the 24th, destroyed ten enemy machines, drove down seven out of control, brought down a hostile balloon and carried out three bombing raids on the Bruges docks, obtaining many direct hits on sheds and quays. Some bombs burst close to the destroyers. The aeroplanes attacked several torpedo boats, a destroyer and an armed trawler. One pilot who was forced to descend in the sea was picked up by a French destroyer. All the others returned.

Russia**Russo-German Peace,
Germany's Offer to Allies**

ALLAHABAD, March 26.
LONDON, March 22nd. The interest attaching to the recent official announcement that an important conference of the Allied ministers preceded the issue of the Entente's manifesto on the terms of the Russo-German peace is considerably enhanced by a Reuter's telegram from Moscow. This mentions the prevalence there of a rumour that Germany offered the Allies peace with important concessions in return for the recognition of the Brest Litovsk treaty -- ("Pioneers special cables.")

Japan**Intervention Unnecessary.**

LONDON, March 26.
A telegram from Tokio to the "Daily Mail" says:—In the House of Peers, Count Terauchi, the Premier, replying to an interpellation said the Government had not considered the question of intervention in Siberia, because Japan was not menaced by the presence in Siberia of numerous war prisoners whose power was negligible.

Japan Preparing to Enter.

A telegram to the "Times" from Tokio says:—In spite of political disruption which is likely to result in the resignation of the Cabinet, there is indisputable evidence that Japan is preparing to enter Siberia after a declaration of her motives and objects to the Russian local authorities.

Anti-Bolshevik Movement

Telegram to the "Times" from Peking says General Semionoff's movement against the Bolsheviks is receiving substantial support.

Italy**ITALIAN FRONT
Enemy Offensive Expected.**

LONDON, March 29.
Mr. Ward Price wiring from the Italian headquarters says:—A great enemy offensive in the Trentino is expected in two or three weeks, when the snow has cleared from the mountains. Besides powerful preparations in the rear, the Austrians in the front are endeavouring to sap the Italian spirit by distributing mendacious literature.

Holland**The Dutch Shipping Question.
South Africa's Protest.**

LONDON, March 24.
CAPE TOWN:—In the House of Assembly, Hertzog attacked the allies for taking over the Dutch ships and asked whether South Africa was a partner in this act. Botha pointed out that South Africa, as a part of the Empire had to do her duty in helping to see the war through. South Africa had not been consulted, but he declined to express views which might lead to further trouble. He emphasised that he certainly would not do anything to help Germany. (Cheers.)

Palestine**Operations in Palestine.**

LONDON, March 25.
An official communique from Palestine says, we have extended our positions on the left bank of the Jordan. One of our patrolling machines attacked five aeroplanes and brought down three out of control. King of Hedjaz's troops near Jeddah, seventy-eight miles northwest of Medina, surprised and destroyed a Turkish Camel Corps.

United States**Third Liberty Loan.**

LONDON, March 26.
WASHINGTON.—McAdoo Secretary of Treasury, announced that the amount of third Liberty Loan is three billion dollars at four and a quarter per cent. All subscriptions will be accepted.

Central Powers**A German Motorboat Seized.**

LONDON, March 24.
WASHINGTON.—An American warship has brought to the Pacific Port a sixtyfoot motorboat "Agassiz" manned by German crew. It is stated that the vessel was operating as a raider in the Pacific and was capable of sinking any merchantman. It is alleged that she was fitted out on the west coast of Mexico.

Count Hertling's Speech.**Responsibility of Further Bloodshed.****Statement on Destinies of Russian Provinces.**

LONDON, March 26.
Speaking in the Reichstag, Count Hertling said that Esthonia and Livonia were east of the frontier fixed by Brestlitovsk treaty; but we hope to have close friendly relations with these countries. He declared that Germany's enemies had not yet showed the least inclination to finish the terrible war hence the responsibility for further bloodshed was on their heads. (Loud cheers except from the left.) He suggested it was necessary to police Esthonia and Livonia until internal security was guaranteed. The destiny of Courland which had old cultural relations with Germany was reserved till conditions there had been consolidated. With regard to Lithuania, he referred to a resolution of Lithuanian National Council for close union with Germany and foreshadowed ultimately an independent Lithuania. Independence of Poland had been proclaimed by two Emperors in 1916, hence further shaping of that state was only possible by negotiations between Austria and Germany on one hand and Poland on the other. Speaking generally of Russia, Count Hertling said that Germany did not contemplate opposing the justified wishes of liberated Russia. Hertling concluded when peace with Rumania has been signed, then peace will reign on the whole of Eastern front; but do not indulge in delusions. The world peace has not yet been accomplished. Our enemies' aims seem still to be to fight until we are destroyed. We shall not lose courage. We are prepared for everything and are ready to make further sacrifices. (Cheers.) God will continue to help us. We have confidence in incomparable army and steadfast nation."

INDIAN TELEGRAMS.**(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)****(BY WIRE.)****Bombay****Bombay Chamber of Commerce.****Attitude Towards Reforms Discussed.**

BOMBAY, March 26.
Presiding over the annual meeting of the Bombay Chamber of Commerce the Hon'ble Mr. M. N. Hogg in moving the adoption of the report referred to the coming reforms said:—We are all awaiting with keen interest the result of the Secretary of State's and Viceroy's deliberations. Within a few months, their scheme will be published and will be submitted for public discussion, and we shall have to decide what attitude to adopt towards it. Whatever that scheme may be, I think that the decision will be one of the most important which this Chamber and non-official European community in India generally have ever been called upon to take and in this connection I venture to make two suggestions. The first is that it is the duty not only of the members of the committee but of every member of this Chamber and of every European in India to give very careful study and thought to the problem of the future political progress of this country. It is a very complicated and difficult problem and only by doing so can we hope to arrive at a wise decision on it. The second is that when the scheme is published we should approach it not in a spirit of hostility not with an eagle eye for all the defects from our own point of view, for it is beyond the wit of man to devise a scheme which is going completely to satisfy everybody, but in a spirit of receptiveness and with a desire to find in it if we can a platform of union between moderate Indian opinion and ourselves. In saying this I do not mean that we should accept blindly anything that may be proposed, or that we should sacrifice the principles which may appear to us to be of vital importance, certainly we should not. But as I said at a public meeting held by the European Association last year I do believe in the existence of a large body of moderate Indian opinion whose views are not irreconcilable with our own, and my sincere hope is that the Secretary of State's proposals will be such as can be generally accepted both by that body of opinion and ourselves, for by such an union I believe that the interests of India and as a corollary of our own community will be best served.

Continuing Mr. Hogg referred to the Income-Tax Bill and pointed out that the Government had met their views in a fair manner. With regards to the Indian Defence Force he maintained that the Chambers criticisms in regard to its working had been justified and their contention vindicated. He finally thanked the chamber for re-electing him Chairman.

**Cotton Trade Representatives Meeting.
Resolutions.**

BOMBAY, March 26.
At a meeting of the representatives of cotton trade yesterday the following resolutions were passed: (A) ready market in Broach cotton be opened from date as usual and (2) all forward business in good Broach be discontinued until further notice and trading in other contracts be opened as usual. The proceedings lasted for over two hours and a half. There was great divergence of views among the members. One resolution was to the effect that an application be made to the Government to fix the prices of Broach as well as other kinds of cotton and to control the export of the same to Japan. The resolution was rejected. The Hon'ble Mr. Cadell took no part in the discussion, but in reply to Mr. Purohottandas Thakurdas said that he could not say what the Government would do, but if they sent him a well-considered scheme he promised to forward it to the Government of India.

Kaira Agriculturist's Meeting.**Mr. Gandhi's Advice.**

BOMBAY, March 27.
A correspondent telegraphs from Madiad (Gujarat) that a large meeting of agriculturists of Kaira district was held on the 22nd instant when in view of Government's refusal to suspend revenue collection till the next year Mr. Gandhi advised the agriculturists that if they really and honestly believed that their crops were less than four annas they should resort to passive resistance by refusing to pay the revenue and allow the Government to recover the rent in any manner they pleased. Mr. Gandhi said for some months past an agitation was on foot regarding failure of crops in Kaira district (Gujarat) and they petitioned government to suspend the collection of revenue till the next year. Independent enquiries he said were carried on by the Gujarat Sabha, the Hon'ble Messrs Patel and Parekh and three members of the Servants of India Society as well as by himself and they came to the general conclusion that in most villages in the district the crop was less than four annas. During the enquiry he had seen Government officers and addressed the Government. The final result was that the Government was unable to grant suspension and would resort to coercive measures to collect the revenue. He pointed out the serious consequences if the people did not pay up revenues, explaining also why the rich should not pay for the protection of the poor and advised them to resort to "Satyagraha" or passive resistance. Some 200 agriculturists small and big signed the following declaration:—Knowing that the crops of our village are less than four annas we had requested the Government to suspend the revenue collection till the ensuing year. As however the Government has not acceded to our prayer we the undersigned hereby solemnly declare that we shall not pay full or the remaining revenue, but we will let the Government take such legal steps as they may think fit to collect the same and we shall gladly suffer all consequences of our refusal to pay. We shall allow our lands to be confiscated, but we shall not of our own accord pay anything and thereby lose our selfrespect and prove ourselves wrong. If the Government decide to suspend the second instalment of the revenue throughout the district those amongst us who are in a position to pay will pay the whole or balance of the revenue as may be due. The reason why those of us who have money to pay and still do not is that if they do the poorer might in panic sell their things or borrow to pay and thereby suffer. Under these circumstances we believe it is the duty of those who are able to pay to protect the poor.

Passive Resistance in Kaira.

BOMBAY, March 27.
As a result of refusal by the Government to recognise agricultural distress in the district of Kaira (Gujarat) as represented by Agriculturists and the grant of suspension of the revenue collection asked for a passive resistance movement has been inaugurated under the leadership of Mr. Gandhi. Ryots are, at his instance, signing a vow not to pay full or remaining revenue and to suffer any consequences of their action. A correspondent who sends an account of the meeting on the 22nd instant at which the movement was inaugurated states that 200 farmers, had already signed the declaration.

Indian Home Rule League Conference.

BOMBAY, March 27.
The second Conference of Indian Home Rule League met on Tuesday night in a spacious Mandap at Chowpatty, Bombay. It was attended by a large number of delegates from different parts of Bombay presidency and other places. The Hon'ble Mr. Mammubhau Ramji, Chairman of the Reception Committee, in the course of his address said that it was absolutely necessary to send immediately a strong and influential deputation to England. Mr. B. G. Tilak occupied the chair. The report of the League for the year ending the 20th March 1918 showed that there were now 33,854 members on the League's roll, of whom 44 percent were Brahmans and 55 non-Brahmins. Again of the total number 12 per cent represented learned professions like law, medicine etc. There were 405 Mahomedans, 50 Parsis and 34 Christians among the members and 137 lady members. During the year the league received donations amounting to two-lakhs and thirty-three thousand.

With regard to the difficulty still prevailing in the distribution of coal throughout the country, it has been decided to reduce to some extent tonnage of coal to be carried on Government account for shipping to Bombay and Karachi from Calcutta during the next three months and to allow stocks to accumulate at collieries which will be available for transport later on. With the assistance of colliery companies it is hoped there will be available for carriage of public, coal in upward direction from coal fields sufficient number of wagons in order to keep most important industries at work.

The Hon'ble Sir William Meyer, K. C. S. I. has consented to open the head offices of the Tata Industrial Bank on Thursday the 4th April. The actual commencement of business which was advertised for the 2nd April has been postponed until the 4th April.

The Hon'ble Sir James DuBoulay who has been appointed temporary member of the Bombay Executive Council vice the Hon'ble Mr. Curtis proceeding on leave has taken charge of his office.

Punjab**A Heartrending Tragedy.**

LAHORE, March 26.
The "Tribune" learns of a heartrending tragedy attended with heavy loss of life which took place at the Golden Temple, Amritsar. On the morning of Tuesday the 26th instant two balconies of a bunga close to the Akal Bunga filled with people witnessing the Holy gave way under pressure of the weight burying a large number of persons. About 40 were killed on the spot and 100 injured. The Deputy Commissioner, Health Officer and Police arrived on the scene. Dead bodies were made over to the relatives of the deceased. The injured were removed to hospitals several dying on the way. Several families had been wiped off.

ఆంధ్రదేశవార్తలు

(0)

బందరులోని జనశ్రీ వర్తకులు విశేష పట్టుదలతో ధనము వసూలుచేసి శ్రీకృష్ణకావరమేళ్ళోరి అమ్మవారికి ఆభరణములను వాహనములను ఏర్పరచి నవగ్రహములను ప్రతిష్ఠ చేసి చిట్టచివరకు సుమారు రు 8000 షిగా స్థిరపడ ఏర్పరచిరి.

రాజమహేంద్రవరమునండి విశేషకు లాకరిల్లువ్రాయుచున్నార:- ఇప్పటి కాలపు ప్రజలు ఆచారహీనులై దైవభక్తి భూతదయ లేకపోవుటే ప్లేగువ్యాధిప్రబలుటకు ముఖ్య కారణము. గోపాలపురం జమిందారు రాజా ఉప్పలపాటి వేంకట విజయగోపాలరాజు బహుదూరువారు ప్లేగుజాడ్య నివారణార్థము దైవమును ప్రార్థనచేయుచు మా రాజమహేంద్రవరములో వారిమేడవద్ద ప్రతిరోజున గోవులకు గ్రాసము ధర్మార్థముగా చేయించుచున్నారు.

గోదావరిలో రాజవోలుతాలూకా గోపాలపురమునందలి జోగిజగన్నాథరాజగ్రంథాలయముకొక్క ప్రధమవార్షికోత్సవము 21 వ తేదీని ముడించి సీతారామాచార్యుల వారి యాజమాన్యముక్రింద జరిగినది. కార్యదర్శిని వేదికమునందు భవన నిర్మణావసరము గురించి నొక్కి చెప్పిరి. అతీ వైద్యనాథముగారు ప్రారంభవిద్యను గురించును పాతాళగడ నరసింహముగారు గ్రంథాలయములను గురించును నవవ్యాసించిరి. పథకు ఉభయభాషావికారదులును వృద్ధులు నగు కర్తాపాపయ్యకాస్తులు వారు వచ్చియుండిరి. వారి యుపన్యాసము సభ్యుల నానందాల్లో ముంచివేసెను. దాదాపు 100 మంది సభ నలంకరించిరి. అధ్యక్షులు తమ యంత్రోపన్యాసములో శ్రీ రాజా వారు మా గ్రంథాలయ భవన నిర్మాణమునకు రు 100 విరాళ మిచ్చినట్లు నడిపిరి.

పాకాల- ధర్మవరము మార్గము తీసివేయు విషయమై ధర్మవర పాఠశాల తమ యసహ్యులని చెప్పటకై దివాన్ బహదరు తుంపర్తి రామరావుగారి యాధిపత్యము క్రింద నీ నెల 15 వ తేదీ సాయంత్రము 5 గంటలకు పేటలోని నగరేళ్ళోరి దేవాలయమునకు సమావేశమైరి. చిందలూగు నాగప్పగారు బండ్లపరి రంగప్పగారు పిన్న మల్లయ్యగారు మున్నగు వైశ్యశిఖావలులు వెక్కొండు సభ నలంకరించియుండిరి. అట్టియెడ సదస్యులచే క్రింది తీర్మానము లామోదింపబడినవి. ధర్మవరము-పాకాల రైల్వే మార్గమును దీసివేసినయెడల జనుల రాకపోకలకును తినుబండముల యెగుమతిదిగుమతులకును మితి మీతిన కష్టములు సంభవించును. కాననట్లు తీసివేయుట మానుకొనవలసిన దని ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థించుచు మహజర్లు సిద్ధము చేయవలయును. తీర్మానమును వెంటనే మద్రాసు ప్రభుత్వమువారికిని అనంతపుర కరగ్రాహిగారికిని ఇతికలకును తీర్మానములనుఁ దెలియఁజేయవలయును.

ఖరగపురమునండి దేవరాజు సీతారామస్వామిగా రిల్లు వ్రాయుచున్నారు:- బంగారాజధానిలో స్థిరపడు తేర్పరచుకొనియున్న యాంధ్రులు తమలో బుట్టిన జాతీయచలనమును ఇతర సంఘములందు గూడ వ్యాపింపజేయుచున్నందుల కెంతే ప్రయత్నము లగుచున్నారు. ఆంధ్రులు తమ పూర్వపు ఔన్నత్యమును ఆదర్శప్రాయముగా నిడికొని, తమ యిప్పటిస్థితిని తగినంత యుచ్చస్థితికి దీసికొని రా ప్రయత్నించుట యానందనాయకము. ఆంధ్రులు స్వాధీనపరలే గారనుటకు ఈయూరి యన్ని జాతులందును చలనము గలిగించి "జాతీయవిద్యా వారసంఘము"ను స్థాపించుటే తార్కాణము. వంగదేశమున నీవర కెక్కడను తాసంఘము స్థాపింపబడినట్లు గానరాదు. ఖరగపురవాసులే మార్గదర్శకులైనట్లు అున్నది. వీరు వసూలుచేసెడి మొత్తములో నూటికి డెబ్బది యెను వంతున ఖరగపురమున జాతీయశిక్షణమునకై వినియోగింప నిశ్చయించినట్లు దెలియవచ్చుచున్నది. ఈ సంఘము మార్చి 19 తేదీని స్థాపింపబడినది. ఆంధ్రసభారత్న భండారు దండపాణి పంతులుగారు దీని కధ్యక్షులు. ఏ. ఎస్. మాధవరావు మొదలియారుగారు కార్యదర్శి. నాగో బాలకృష్ణ తెలంగుగారు కో కార్యక్షులు.

త్రాగుడువలన భవనస్థముగాని, యారోగ్యభంగముగాని, యిది నీలిగాని చేమరజాల దుకుట కంటెను, పరిహాస కారణము చేయలేదని విశేషకు లాకరు వ్రాయుచున్నారు:- అంకు నేర్పిన వాడు బొంక నేర్వకతిరడు గాన త్రాగుడు

నుడుగుటచే స్వత్వములకు భంగముగలుగు ననుట యొక హామిల్లును గ్రాంటు గారి స్థూల బుద్ధికే దక్క న్యాయ విచక్షణ గల మతి యే మానవ వ్యక్తికిని స్ఫురింపజాలదు. గ్రాంటు గారి ప్రవచనమే యొక్క నుగు నెడ నేటికి నలువది సంవత్సరముల క్రితమే త్రాగుడును మాన్పుటకై యూరపున ననేక సంఘములు సంస్థాపితము లగుటకుఁ గారణమేమి? ఆంగ్లదేశమునం దిప్పుడు మధుపానము చాలకఱకు తగ్గుటకు పాతువేమి? గ్రాంటుగారి స్వానుభవపూర్వక మగు నాతేపణ మెంత వఱకు నీత్యుక్తమో మేముహింప జాలముగాని స్వలాభమును జూచుకొని నీతికి దూర మగుట ప్రభుత్వభర్త మెంతమాత్రమును గాదు. మతియు మత్తుపదార్థ వ్యాపారమువలన యాదాయముఁ దోలించుట సాధ్యమాయని శంకించుటయొక బ్రభుత్వలక్షణము గాదు. ఆంధ్రప్రదేశ్ కవదించినట్లు త్రాగుడు తగ్గుటచే ప్రభుత్వమువారికే గల్గినాదాయనష్ట మిం కొక విధమునం బూర్తిచేయవచ్చును."

ధర్మవరమునండి శిశిపి ఆంజనేయులు గారిల్లు వ్రాయుచున్నారు:- వర్తమాన యుగమున మహామాధి ధయోత్పాదముగ విజృంభించుచున్నది. ఇది భరతఖండము నందంతటను క్రమక్రమముగ నుకరముగ వ్యాప్తిఁ జెందుచున్నది. ప్రకృతి మీరుగృత యాదేశమున మైసూరు, హైదరాబాదు, చెన్నపురి, బొంబాయి, పశ్చిమోత్తర పరగణాలు, బర్మా, బీహారు (ఒరిస్సా) డిల్లీ, కాశ్మీరము, బంగాళా, మున్నగు రాష్ట్రముల యందు వ్యాపించినది. ఒక్కొక్కచోట రాజ్యములు—కొన్ని యెడల మండలములు— మండల భాగములు— సంపూర్ణముగ నీవ్యాధికి వశమైపోయినవి. మైసూరు, హైదరాబాదు రాజ్యములయందు పూర్తిగా నిదినిండియున్నది. మూడవది యగు చెన్న రాజ్యమునం దన్ననో బర్లారి, అనంతపురము, సేలము, కర్నూలు, కోయంబుత్తూరు, ఉత్తరాంధ్రా, చెంగల్పట్టు, కడప, చిత్తూరు, మలబారు, మధుర, విశాఖపట్టణము, కృష్ణ, నీలగిరి, దక్షిణకన్నడము, ఈవరుసను మండలములలోను మహామారి సోకిన గ్రామములు మూడువందలు నెను బదియొకటి. ఇందు మొదటి యెను మండలములలోన వరుసగా 127,66,52,51,49, గ్రామములలో నీవ్యాధి నెలకొనియున్నది. బర్లారి మండలమున ఆలూరు, బర్లారి, తాలూకాలు సంపూర్ణముగ మహామారికి లొంగిపోయినవి. ఆయోమార్గ సమీపమునఁ గలగ్రామములనే గాక నిదనతెన్నఁడును కనివినియెటుంగని యే మాటు మూలలనుండు పల్లెలనో సందర్శించి— యందలి పల్లెలను స్పర్శించి వారిజాతి గొనుచుంటును యీ మహామారి యెడఁ గాన్పించిన వీరవిశేషము.

సంయుక్త రాష్ట్రముల కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘము:- గౌ. డాక్టరు లేజుబహదూరు సప్రభాగారి అధ్యక్షత క్రింద వార్షిక సభ జరిగినది. గౌ. మోతీలాలు నెహ్రూగారధ్యక్షులుగను గౌ. పండిత్ గోకర్ణ నాథమిత్ర గౌ. పండిత్ మదన మోహన మాువ్యా, గౌ. మహమ్మదబాబు రాజా గౌ. సుబబ్లాటేరు, గౌ. గన్నీగార్యున ప్రసాదు అస్తవాగా ద్దహాధ్యక్షులుగను పామ్రాలు నెహ్రూ ఎల్. పి. జుట్టిగార్లు కాగ్యదర్శులుగను నియమింపబడిరి.

విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్కుడీపో, మౌంటు రోడ్, మదరాసు.

ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకము లన్నియు వ్యాపయమైన తెలకు దొరకును కాట్టలూగు ఉడితము. డాక్టరు. ఆచంట-లక్ష్మీపతి, బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం. (946-887) మే జరు.

అమృతార్ణవ అవలేహ్యము. శ్రీహ్యాకు రక్తమును శుద్ధిచేసి వీర్యమును హెచ్చించి బలమును కలిగించి యుష్మతమును చేసి చేతి కాల్చి మంటు పోగొట్టును. మెదడును చల్లచేసి శరీరమునకు తేజస్సును కలిగించును. దీర్ఘత్వము, భేదము, తలనొప్పి, రొమ్మునొప్పి మొదలగువానిని తీపుక నివారించును. అర్ధపాన దబ్బి 1-కి రు. 2-0-0. వైద్యశాస్త్ర ముఃశీతంకర్ గోవిండ్, అచంకర్నిగహా పోషధాలయం, 157, బ్రాడ్వే ముద్రాసు.

మా దివ్యామృతమును వాడినవారికి వ్లేగు! బాధరాదు. భయంలేదు. కలరా! నానుడేవరావుగారి ప్లేగుయందు అమృతపానకమును నేను ఆనేకులకు యిచ్చి సంతృప్తికరమైన గుణమును పరికొ ధించినాను. గుణమునుబట్టి క్రయం రు. 1 చాలచౌక. ఎం. ఎల్. నరస్సు ఎం. ఏ. సబ్-మేజిస్ట్రేటు అసిస్టంటు ప్లేగు ఆఫీసరు, అనంతపురం. 1129 అమృతకటి 100 (ప్లేగు మాత్రలు) రు. 5 నిహించివర్చిని (కలరా మందు) రు. 1 వాసుడేవ ఫార్మెసి, అనంతపురం.

ఫిల్లిసు సర్కసు ప్రాగ్రామునందు గొప్ప మార్పు పాశ్చాత్యవన్యమహామృగ ప్రదర్శనము ప్రతిరాత్రి మహాజనుల సర్వగునుదర్శించి ఆదరించుచున్నది " గోపాలకునికి ప్రేయము "

50 మంది గోపాలకులును, గోపస్త్రీలును, రెడ్ ఇండియనులును, దోపిడిగాండును, గుట్టుములును, ఇతర జంతువులును ఈ ప్రదర్శనమున చిత్రవిచిత్రముగ ఆటలాడును. మార్చి 25 వ తేదీనుండి మా చతుష్పాత్తులలో అతిచమ తాగ్రముగల "సాం"ప్రిన్సు అనబడునది అతి సంతోషకరముగ ప్రదర్శించును. అమెరికాలో నుండు అనాగరికులగు మొఱటు జనుల ప్రహసనము జరుపబడును. ఇటీవల ఈ ప్రహసనమువలన బొంబాయి యంతయు ఉత్సాహముతో పొంగి పోయెను. అందరికి అనుమతమైన రేటు:- రు. 4, 3, 2, 1, అ. 8. (1094) టిక్కెట్లు మిస్సిస్కోర్టు కంపెనీయెద్ద దొరకును.

నోటీసు (1131)

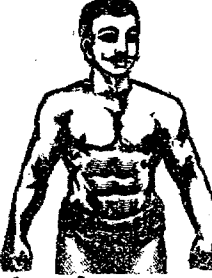
తిరుమల తిరుపతి వైరా దేవస్థానములలో, 1917 వ సం॥ డిశంబరు నెల 1918 సం॥ జనవరి నెలలలో రాబడిన బంగారు వైరా వస్తువులు, ఈ దిగువ కనుపరిచిన వాటిని; 1918 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 2 వ తేదీ వరకు 11 గంటలు తిరుపతి దేవస్థానం ఖజానావద్ద వేలము వేయబడును. ఏలమునో సవాలు చేయ కోరువారు దేవస్థానము కచ్చేరిలో, ముందుగా రూ 100 లు ధరావతు కట్టి ఏలములో సవాలు చేయవలసినది. ఏలము పూర్తియైన తేదీ లాగాయతు 30 దినముల లోపల ఏలము మొత్తము చెల్లించి లాట్లు పుచ్చుకోవలెను.

- సుమారు మొత్తం. (1) బంగారు దఫా 1-కి తులారు 30 వంతున 885-9-8 తులారు. (2) బంగారు నాణ్యములు లాట్లు గా రకములు 11 (3) వెండి దఫావ 1000 తులారు వంతున 2879-8-0 తులారు. (4) వెండి నాణ్యములు లాట్లు గా రకములు 7 (5) హలి రూపాయలు రు. 1854 (6) తేగడ రూపాయలు దఫావ 1000 రూ. వంతున రు. 1432 (7) తేగడవైసాలు 1లారు గా రు. 200 (8) తాంబం నక లాట్లుగా తేర్చు. 360 (9) రాగి వైరా పాత్రలు. (10) వస్త్రములు వైరాలు. (11) కర్పూరం వైరా చిల్లర జినసి సామానులు.

ఎం. సూర్యనారాయణరావు, (విచారణకర్తల పారికాను.)

అమృతనంజీవి లేహ్యము,

అయి:కాంత మార్గము. ఈ లేహ్యము, మార్గము అనుభవజ్ఞులచే శుద్ధ వనమూలిక లతో తయారుచేయబడినది. ఈలేహ్యము, మార్గములచే సర్వ విధములగు మేహసంబంధమైన వ్యాధులు నివారణ కాగలదు. ప్రపంచమున గుళిసంబంధమైన నెగ రోగములచే యెందరు బాధ వందుచుండుటలేదు. అట్టివారి కిది దేవతావరప్రసాదము. దీనిని సేవించిన రక్తముశుభ్రమై, పుష్టి నిచ్చి సరములకు పటుత్వమును కలుగ చేయుటలో మేటియైనది. దీనిని స్త్రీలు, పురుషులు, అందరును వాడవచ్చును. (566) 48 దినములు సేవించు లేహ్యము, ప్రాతకముగల సెట్టు 2-కి 8-8-0 24 దినములు సేవించగల సెట్టు 1-కి 1-12-0 1 సెట్టుకు పోష్టేజి 0-4-0. 2 సెట్టు కొనువారలకు పోష్టేజి ఇవారి. చిరునామ:- లేహ్యము డిపో, నెం. 6. వేంకటేశమెస్ట్రీ వీధి, సానుకారు పేట, మదరాసు.

నుందరము! స్వదేశీయము!! ఉపయోగము!!!

ఆంద్రమైన 1918 క్యాలండరు

మార్చి 31 తేదీలోపు అమృతాంజనము డిపోవారి రు.5 ల మందును నొకేసారి గొనువారలకు ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-5-0.

వి. పి. X కాక, ముందుగా చీట్లు పంపినవారికి క్యాలండరు చేరకున్నచో మా జవాబుదారి యుండదు. కొలది ప్రకటనములను చూడవలసింది. ఆకాభింసము గలగలకుండుటకు త్వరపడుట యుక్తము.

తామరలైలము	గడ్డికిలైలము	మోహనిలైలము
డబ్బీ 1-కి 0-5-0	డబ్బీ 1-కి 0-4-0	సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపధిము

చక్కని డబ్బీతో నెల రూ. 0-8-0; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-4-0

పోస్తుఖర్చులు ప్రత్యేకము. అన్ని చోట్లలో విక్రయింపబడుచున్నది

అమృతాంజనం నీ పో,

109, ఫ్రేరిస్ట్రా, బొంబాయి.

6, తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐనోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

అశుభప్రభు రక్తమలన జనించు బాధ్యులకు కీరీటుమంటి మందు. కురుపులను, మచ్చలను, గండమాలలను తొలగించు, ప్రాంతోద్ధులను అన్ని విధములవలన గలగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన క్షుభ్రకారిణి

(33)

విశేషాధిపాత్యులైన గుణ మిచ్చుట నిష్కంఠము, సహజమైనను వ్యభిచారిణులను అన్ని విధములైన పోషములను పోగొట్టును. కీరీడు నంటలి పొడరసదోషములను, మలబద్ధమును కార్యసంబంధమును పోషులను పోగొట్టి రక్తమలను తొలగించును. కీరీడు రోగమును గలగలజేయును. 18 రోజులవర ముండటకు 4 కోస్తుల బుడ్డిలో అమ్మబడును.

ప్రాప్తియరు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫననవాడి. నెం 2 బొంబాయి
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144, No. 2, BOMBAY.

ఒక బాపాలివి ప్రశంస

ఆంధ్ర సర్వకళాకాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది కెప్పలకంటే అపూర్వము విరచితము.

ఇది త్రిముత కట్టమంది రామలింగారాధి సాంఘిక

నెల 0-4-0 పోస్టేజి అధికము.

ప్రాముఖ్యత: నెల 0-4-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రవత్రికాకార్యాచయము, 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

మోసపోకుడు

తుప్పుపట్టినయకుండ చేయురంగులను తక్కువధరలకు కొని మోసపోకుడు. అట్లు తుప్పుపట్టకుండ చేయునది యొక్కటియే.

వెయిలెన్ డవ్ అందు కంపెనీవారి "బిటు మాస్టిక్ సొల్యూషన్."

Wailles Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని వంటెనలకు కప్పులకును నుచుయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల మంది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలును మ్యూనిసిపల్లువారు పల్లికు వచ్చువారు బొగ్గుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ చూచినను వాడుచుందురు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

చాల వింజల్లు:—ది సౌత్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్స్, లిమిటెడ్.

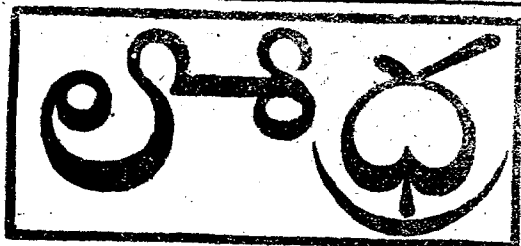
ది రిలయన్స్ ఫౌండ్రీ ఆంధ్ర ఇంజనీరింగు వర్క్స్.

తపాలపెట్టె నెం. 553 రు,

889

మదరాసు

ప్రకాశమొక గోరునప్పును ఈ ప్రతిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము.

గర్భాశయ గోగనివారికి:— శ్రీలక్ష్మి గలగు ముతుకూల బహిష్టి కాకుండుట. అకాలబహిష్టి, మైల బాధిగాను, తక్కువగానుపోవుట, కుసుమరోగము, సంతానహీనత, రక్తహీనత, మలబద్ధకము. నూతికావాతము, కీళ్లనొప్పులు, అరికాళ్లు, అరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీమద్గ వ్యాధులను వదుర్చును.

వెద్దబుడ్డి రు. 8-0-0.

చిన్నది రు. 1-10-0

రక్తసేంద్రి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితనము, మేహప్రణములు, నుఖసంకటములు, నిస్సర్తువ, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కాంతిని నుఖమునకు తేజస్సును యిచ్చును.

వెద్దబుడ్డి రు. 8-0-0.

చిన్నది రు. 1-10-0.

జ్వర నివారిణి

బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0

కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల, 166 9, బందరువీధి, మద్రాసు.

ద్రావించి:—సికింద్రాబాదు అండ్ వెల్లూరు.

501 పాశ్చాత్య వేంకటాచల 59

పండితులవారి సిద్ధాపధములు.

లోకామయహర కస్తూరిమాత్రల నిప్పుడైనను పరికింపును.

యోగ్యతాపత్రములు.

మ॥ రా॥ డాక్టర్ ప్రభాకర్ ఫెలో ఆయుర్వేదిక్ యూనివర్సిటీ, గ్రాజియేట్. ఎస్. జి. ఇన్స్టిట్యూట్, లండన్ కలెక్టర్ లింగ్ కెమిస్ట్రీ ఎగ్జియర్ కేన్. సం. 2. బొంబై, పేరు వ్రాసినది. తమ "లోకామయహర కస్తూరి మాత్ర"లను, ఉపయోగించుటవలన, శ్వాసోచ్ఛ్వాసముల వ్యత్యాసము, అజీర్ణము, మలబద్ధము, ప్రక్కనొప్పి, కడుపునొప్పి, అన్నాకజ్వరము, పిత్తసంబంధరోగము, బిడ్డల యెముకవారముల న్నియు, గుణచయ్యెను, తమవద్దకు ప్రతిదినము వచ్చు రోగులకు, నీకస్తూరి మాత్రలనే, స్వదేశీ ఔషధములు ముఖ్యముగా నీయవలయు నని శిఫారసు చేయుచున్నాను.

మ॥ రా॥ పి-ఎస్-అచ్యుతరావు, సీనియర్ సర్జిక్, స్వామివరీ కమిషనరీ, మైసూరు గవర్న మెంట్; పేరు వ్రాసినది. "లోకామయహర కస్తూరి మాత్ర"లను నే నుపయోగించి యున్నాను.

పండితులు వాచే పత్రికయందు ప్రచురణచినట్లే అనేకోత్కృష్టమగు, గుణజలము ఈమాత్రము గలిగి యున్నది నేనుచెప్పట కానందభరితుడనగుచున్నాను.

రిజిస్ట్రేషన్ యావ్యాపార గురుతులు, ప్రతి సీసాయందును ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుసానపత్రము, ప్రతిసీసాతో నూర్చి యుండును. 250 మాత్రలన్న సీసా 4 అణముల మూలము.

6 సీసాలు సోకసారి కెప్పించుటకు

టపాల ఖర్చుతోచేరి రూ. 1-8-0

12. సీసాలొకసారి కొనన 2-12-0

25. సీసాలొకసారి కొనన 5-0-0

సమస్తరోగములకు మావద్ద ఆయుర్వేద

నిపుణ సిద్ధాంతములు తోరము.

చివరము:—శ్రీ సీతారాధువ బైడ్స్ శాల, మైసూరు.

